

Bestuursrapportage

Het Waterschapshuis
2026-1

Kenmerk:
Versie: 0.9

AB V0835/H014563

Inhoud

1	Voorwoord	4
2	Leeswijzer	5
3	Bestuursrapportage in één oogopslag	6
Deel 1: Financiële analyse en instandhouding		7
4	Organisatie	7
4.1	Externe en interne ontwikkelingen	7
4.2	Uiteenzetting van de financiële positie	8
4.2.1	Financiering	8
4.2.2	Weerstandsvermogen en de risicobeheersing	9
4.3	Bedrijfsvoering	9
4.3.1	Jaarplan 2026	9
4.3.2	Financiële rechtmatigheid	10
4.4	Merendeelcriterium	10
5	Financiële analyse	11
5.1	Instandhouding	11
5.1.1	Instandhouding als ondersteuning projecten en diensten	11
5.1.2	Doorbelastingen instandhouding naar projecten en diensten	11
5.2	Samenvattend beeld financiën	12
5.2.1	Begroting 2026	12
5.2.2	Realisatie en jaareindeverwachting in cijfers	12
5.2.3	Jaareindeverwachting toegelicht	12
5.3	Begrotingswijzigingen	14
6	Formatie en capaciteit	15
6.1	Begrote en gerealiseerde uren	15
6.2	Directe uren per medewerkerscategorie	16
6.3	Gemiddelde uurtarieven	16
6.4	Aantal medewerkers, FTE en ziekteverzuim	16
6.5	Inzet capaciteit vanuit waterschappen	17
6.6	Afgeronde vacatures en verdeling herkomst capaciteit	18
7	Programmaverantwoording - instandhouding	19
7.1	Programma 1 Bestuur en organisatie	19
7.2	Programma 2 Kennis en verbinden	20
Deel 2: Samenwerking met waterschappen		22
8	Programmaverantwoording – samenwerking met waterschappen	22
8.1	Programma 3 Diensten & Beheer (incl. Kassiersfunctie)	22
8.2	Programma 4 Collectieve thema's	23
8.3	Programma 5 Ontwikkelthema Waterschappen	24
8.4	Programma 6 Opgave waterveiligheid	25
8.5	Programma 7 Opgave watersysteem	26
8.6	Programma 8 Opgave waterketen	27
8.7	Programma 9 Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	28

Deel 3: Samenwerking met derden	30
9 Programmaverantwoording – samenwerking met derden	30
9.1 Programma 10 SAW@	30
9.2 Programma 11 Basisdata	31
9.3 Programma 12 Informatie Huis Water	32
Deel 4: Verwachte initiatieven in 2026	35
10 Verwachte begrotingswijzigingen	35
10.1 Verwachte begrotingswijzigingen 2026	35
10.2 Verwachte bijstelling begroting 2027	36
11 Bijlagen	36
11.1 Bijlage 1: Status kleur en betekenis	36
11.2 Bijlage 2: Financieel overzicht kolommen verklaard	37
11.3 Bijlage 3: Lijst met afkortingen	37

1 Voorwoord

Voor u ligt de 1^e bestuursrapportage 2026 van Het Waterschapshuis (hierna: hWh) over de periode januari tot en met april. Middels de bestuursrapportage informeert de organisatie het bestuur over de voortgang, de afwijkingen en de bijzonderheden ten opzichte van de programmabegroting 2026. De bestuursrapportage is een verantwoordingsdocument over de voortgang van hWh met focus op instandhouding en de grote lijnen van de programma's. In de afzonderlijke bijlage Projectverantwoording wordt inzicht gegeven in de voortgang van de projecten en diensten die worden uitgevoerd. Hierdoor is in de rapportage een duidelijke scheiding aangebracht tussen aansturing door het bestuur van hWh enerzijds en de OGT anderzijds. Alle financiële rapportages worden, conform het huidige standpunt van de belastingdienst, opgesteld in bedragen exclusief BTW. De totale kosten worden door hWh verhoogd met BTW in rekening gebracht bij de deelnemers.

hWh kan alleen programma's, projecten en diensten in de begroting verwerken, voor zover hiervoor een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) is afgesloten. De DVO's zijn derhalve leidend voor de begrotingen. Door deze systematiek moeten ook tussentijds gedurende het jaar begrotingswijzingen worden aangeboden voor de nieuwe initiatieven die worden opgestart. Gelijktijdig met de bestuursrapportage wordt een begrotingswijziging 2026 aangeboden.

Het algemeen en dagelijks bestuur van hWh hebben de nadrukkelijke wens geuit om de begroting zo realistisch mogelijk neer te zetten. In 2026 zijn in opdracht van het I-beraad verschillende nieuwe projecten van start gegaan en zijn lopende opdrachten verlengd. Wij verwachten dat dit leidt tot een relatief beperkte toename van de totale begroting, aangezien we op andere activiteiten zien dat niet alle begrote middelen in 2026 zullen worden uitgegeven. Op een aantal activiteiten is de begroting daarom ook naar beneden bijgesteld. Door deze bijstelling verandert de opdracht niet en ook de DVO blijft ongewijzigd, alleen is het werk om moverende redenen vertraagd.

In deze eerste rapportageperiode in 2026 zijn weer mooie resultaten gerealiseerd, Zo is het CERT-WM gestart met piketdienst waardoor de dienstverlening 24/7 operationeel is, en zijn de eerste zes waterschappen aangesloten op het Security Operations Center (SOC) met hun kantoorautomatisering. De komende periode zal de procesautomatisering volgen, evenals de aansluiting van volgende waterschappen. Door het faciliteren van gezamenlijke inkoop van de hiervoor benodigde software (Nozomi, OT Netwerkdetectie) zijn aanzienlijke kosten bespaard. Daarnaast is de continuïteit van de TMX-dienst geborgd door selectie en contractering van een leverancier die de dienstverlening voor de komende jaren zal overnemen en verder ontwikkelen.

2 Leeswijzer

De indeling van deze bestuursrapportage is gelijk aan de indeling van de geactualiseerde begroting 2026. Om aan te sluiten op de verschillende informatiebehoeften, is de bestuursrapportage als volgt opgesteld:

In deel 1 (hoofdstuk 4 tot en met 7) wordt een algemeen beeld geschetst van de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen. Deze hoofdstukken vormen een bestuurlijke samenvatting. Daarnaast worden in dit deel de begrotingsprogramma's uitgewerkt die behoren tot de instandhouding. Wijzigingen op bijdragen van waterschappen die betrekking hebben op deze begrotingsprogramma's moeten na een zienswijzeprocedure door het algemeen bestuur worden vastgesteld.

In deel 2 (hoofdstuk 8) worden de begrotingsprogramma's in samenwerking met waterschappen uitgewerkt. Dit betreft de programma's Diensten & beheer (incl. Kassiersfunctie), Collectieve thema's, Ontwikkelthema waterschappen, Opgave waterveiligheid, Opgave watersysteem, Opgave waterketen en Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering. De opdrachtgevers (waterschappen) organiseren zich, na de transitie per programma, project of dienst in een beraad/overleg (voorheen: uitvoerend overleg). Dit beraad/overleg heeft zeggenschap over de gelden die worden begroot voor de projecten. Wijzigingen die betrekking hebben op deze begrotingsprogramma's dienen formeel door het algemeen bestuur vastgesteld te worden.

In deel 3 (hoofdstuk 9) worden de begrotingsprogramma's in samenwerking met derden uitgewerkt. Dit betreft de programma's SAW@, Basisdata en Informatiehuis water (IHW). De opdrachtgevers van de projecten (waterschappen en derden) organiseren zich per project in een samengesteld uitvoerend overleg. De opdracht van de waterschappen aan hWh beperkt zich tot facilitering. De bestuurlijke aansturing ligt niet bij het bestuur van hWh. Wijzigingen die betrekking hebben op deze begrotingsprogramma's dienen echter wel formeel door het algemeen bestuur vastgesteld te worden.

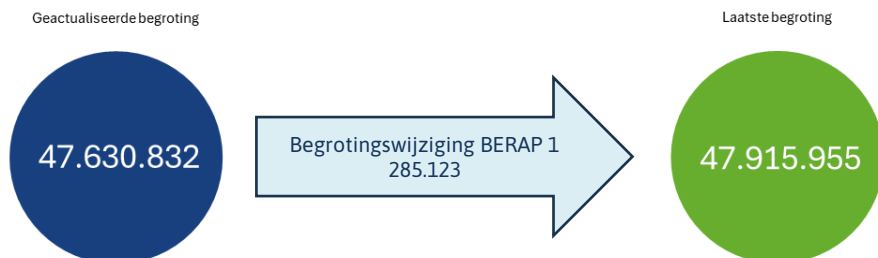
In deel 4 (hoofdstuk 10) wordt aangekondigd welke begrotingswijzigingen voor 2026 worden verwacht in het resterende deel van het lopende jaar. Deze projecten hebben nog niet geleid tot een DVO en worden daarom nog niet in de financiële begroting verwerkt. De genoemde bedragen zijn slechts inschattingen op basis van huidige inzichten. Hier wordt tevens een doorkijk gemaakt naar de verwachte bijstelling van de begroting 2027.

In de verdere hoofdstukken en bijlagen treft u diverse overzichten aan, waaronder de overzichten met bijdragen per waterschap.

3 Bestuursrapportage in één oogopslag

Begrotingswijzigingen

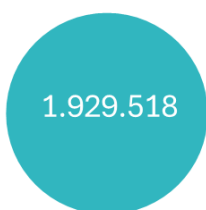
Enerzijds worden budgetten aan de begroting toegevoegd voor nieuwe projecten middels nieuwe DVO's. Anderzijds ontstaat er ruimte in de lopende projecten waardoor er geld over blijft. Per saldo stijgt de begroting met € 285.123. In hoofdstuk 5.2.3. is beschreven welke uitgangspunten worden gehanteerd bij het afhandelen van een overschot (of tekort) ten opzichte van de begroting.

Jaareindeverwachting

Ten opzichte van de begroting verwachten we op basis van de huidige inzichten € 2,8 miljoen minder uit te geven dan begroot. Dit betreft € 0,5 miljoen bij de instandhouding, € 1,4 miljoen bij de programma's voor de waterschappen, en € 0,9 miljoen bij de programma's met derden. Daarnaast beschikken de programma's met derden over projectrekeningen met gelden uit voorgaande jaren van totaal € 3,3 miljoen. Deze middelen verwachten we in 2026 niet te besteden en blijven daarom beschikbaar. In totaal wordt daarmee het verwachte totale eindejaarsaldo € 6,2 miljoen.

Samenwerking met waterschappen
incl. instandhouding

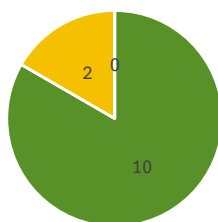
Samenwerking met derden

Status programma's

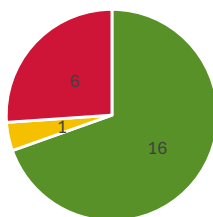
Het totaalbeeld is dat nagenoeg alle programma's op koers liggen om de doelen te behalen binnen de afgegeven begroting. Veel mooie resultaten worden beschreven in de programmapagina's. Programma Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering kleurt geel omdat het beoogde resultaat nog niet wordt behaald. De komende maanden wordt dit besproken met het Opgave Overleg en I-Beraad om gezamenlijke keuzes te maken. Dit kan leiden tot een begrotingswijziging in Berap-2. Ook SAW@ kleurt geel; het aanbestedingsproject ligt nog op koers maar de voortgang vraagt tegelijkertijd blijvende aandacht vanwege uitloop op de planning. Dit verhoogt het risico dat de overgang niet volledig is afgerond voordat de ondersteuning van de huidige applicatie stopt. Om dit risico te beheersen zijn aanvullende maatregelen genomen. Binnen instandhouding scoren een aantal projecten rood door extra kosten om langdurige zieke medewerkers te vervangen. Deze overschrijdingen kunnen binnen de instandhouding worden opgevangen.

Programma's

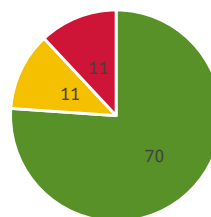
Aantal programma's per statuskleur

Instandhouding

Aantal projecten per statuskleur

Alle projecten en diensten

Aantal projecten per statuskleur

Deel 1: Financiële analyse en instandhouding

In deel 1 wordt een algemeen beeld geschetst van de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen. Deze hoofdstukken vormen een bestuurlijke samenvatting. Daarnaast zijn in dit deel de begrotingsprogramma's Bestuur en organisatie en Kennis en verbinden uitgewerkt. Deze begrotingsprogramma's behoren tot de instandhouding. Wijzigingen die betrekking hebben op bijdrage van de waterschappen aan de instandhouding moeten na een zienswijzeprocedure door het Algemeen bestuur worden vastgesteld.

4 Organisatie

4.1 Externe en interne ontwikkelingen

Algemeen beeld

In lijn met voorgaande jaren zien we in de eerste vier maanden van 2026 een gestage groei van de opdrachten die hWh voor de waterschappen uitvoert. Uitgedrukt in uren ligt de realisatie (84.976 uren) 7,0% boven dezelfde periode in 2025 (79.397 uren). Door medewerkers in dienst te nemen bij hWh kunnen we de benodigde expertise structureel opbouwen en verstevigen in de organisatie. Op dit moment zetten we 53% van al onze menskracht in met behulp van medewerkers die in dienst zijn bij hWh. We zijn blij dat we daarmee de groei in (relatief dure) inzet van inhuur uit de markt kunnen beperken en creëren hiermee stabiliteit en behoud van kennis.

Transitie opdrachtgeverschap

In 2025 is vanuit de waterschappen een aantal nieuwe gremia ingericht om het opdrachtgeverschap voor hWh meer toekomst-vast en wendbaar te maken. In de eerste maanden van 2026 zijn het I-Beraad, DIT-beraad, Dienstenberaad en Overkoepelend Thema Overleg van start gegaan. Zowel de samenwerking binnen de gremia alsook tussen de verschillende gremia krijgt middels kick-off's en afstemming in de praktijk verder vorm. Een aandachtspunt hierbij is dat er in de bemensing veel wisselingen zijn geweest. De Opgave Overleggen zijn voor alle programma's operationeel en worden komende periode nog verder uitgebreid met waterschappers om de bemensing volledig op orde te krijgen. De overige nieuwe gremia (I-Beraad, DIT-Beraad, Dienstenberaad en OTO) zijn qua bemensing inmiddels volledig ingericht en van start gegaan.

BTW

hWh heeft in 2010 een verzoek tot vrijstelling voor de toepassing van omzetbelasting bij de Belastingdienst neergelegd. Het verzoek aan de Belastingdienst was destijds tweeledig, namelijk:

1. Vrijstelling van BTW op de diensten van hWh aan de waterschappen (koepelvrijstelling);
2. Vrijstelling van BTW op de diensten van de waterschappen aan hWh.

Ad 1: De Belastingdienst heeft in 2012 schriftelijk bevestigd dat hWh voldoet aan de voorwaarden voor de koepelvrijstelling, daarmee was dit deel van het verzoek tot vrijstelling reeds afgerond in 2012. De koepelvrijstelling zorgde ervoor dat hWh diensten vrij van BTW kon leveren aan waterschappen.

Ad 2: Op dit verzoek is tot op heden, ondanks herhaaldelijke verzoeken van hWh en diverse overleggen, nog geen standpunt ingenomen door de Belastingdienst. De diensten van waterschappen aan hWh worden in rekening gebracht met BTW. Aangezien hWh geen recht had op vooraf trek van de BTW, werkt dit uiteindelijk kostenverhogend voor de waterschappen.

Uitmo 2018 heeft de Belastingdienst plotseling een eindoordeel gegeven. Hieruit blijkt de Belastingdienst wederom geen standpunt heeft ingenomen omtrent verzoek 2. Maar heeft zij de afspraak uit 2012 (verzoek 1) ingetrokken. hWh zou jegens waterschappen niet vrijgesteld van BTW presteren. De eerste focus ligt op het terugkrijgen van de koepelvrijstelling (verzoek 1), waarna verzoek 2 weer opgepakt kan worden. hWh heeft bezwaar tegen deze uitspraak ingediend en heeft, na afwijzing van het bezwaar door de belastingdienst, een beroepsprocedure gestart.

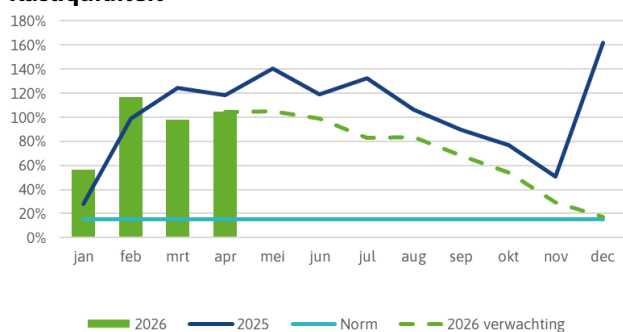
Op 21 februari 2022 heeft de behandeling van deze zaak door de rechter plaatsgevonden, waarbij de rechter hWh in het gelijk heeft gesteld. De belastingdienst is in hoger beroep gegaan tegen deze

uitspraak. De zitting heeft plaatsgevonden op 12 september 2024, ook hier is hWh door het Hof in het gelijk gesteld. Eind januari 2025 heeft de belastingdienst beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad. Na een stukkenwisseling ligt de zaak nu bij de Hoge Raad voor besluitvorming. Omdat hier geen vaste termijnen voor gelden, is niet te zeggen wanneer uitspraak zal volgen.

4.2 Uiteenzetting van de financiële positie

4.2.1 Financiering

Kasliquiditeit

De kasliquiditeit geeft de verhouding aan tussen de beschikbare liquide middelen enerzijds en de kortlopende schulden en verplichtingen anderzijds. Het is een indicator van de mate waarin de kortlopende schulden en verplichtingen kunnen worden gedekt uit de liquide activa.

De algemene richtwaarde van dit kengetal is een minimum van 15%. De kasliquiditeit ligt boven de norm. Een hogere kasliquiditeit in de eerste maanden van 2026 komt door de voorschotfacturatie van de primaire begroting 2026 aan de waterschappen en daarmee de reeds ontvangen bijdragen.

Op dit moment beschikt hWh niet over een kredietfaciliteit bij de NWB. De organisatie heeft voldoende liquide middelen om aan haar verplichtingen te voldoen.

Renteontwikkeling

hWh ontvangt rente over het schatkistbankieren. Hiervoor is een kostenplaats in het programma Bestuur en organisatie ingericht. De renteontwikkeling wordt sterk beïnvloed door de beleidsrichting van het Europese Central Bank (ECB). De rente is in de eerste vier maanden van 2026 gelijk gebleven.

De rentebaten over het schatkistbankieren per kwartaal bedragen:

1 ^e kwartaal 2026	€ 134.060
April 2026	€ 63.479

De overige rentebaten over januari tot en met maart bedragen € 2.105.

Schatkistbankieren

Als gevolg van schatkistbankieren dient hWh alle middelen boven de drempel van € 1.000.000 af te romen. Het gemiddelde saldo per kwartaal moet conform de regelgeving lager zijn dan € 1.000.000. Met ingang van september 2017 wordt gebruik gemaakt van de faciliteit van de NWB Bank om het saldo automatisch af te romen naar de schatkist. Het saldo schatkistbankieren is direct opeisbaar en de financiële risico's zijn laag.

De gemiddelde stand op de NWB-betalrekening per kwartaal bedroeg:

1 ^e kwartaal 2026	€ 10.000
April 2026	€ 17.701

Hiermee heeft hWh voldaan aan de regeling schatkistbankieren tot en met april 2026.

Kasgeldlimiet

Kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam bij aanvang van het jaar. In de uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden is dit percentage voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2% van het primaire

begrotingstotaal. Voor hWh betekent dit in 2026, gebaseerd op het primaire begrotingstotaal van circa € 47,5 miljoen, een kasgeldlimiet van € 3,9 miljoen. De verwachting is dat hWh in 2026 geen leningen zal aanvragen en blijft hiermee onder het kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam bij aanvang van het jaar. In de uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden is dit percentage voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 20% van het primaire begrotingstotaal. Voor hWh betekent dit in 2025, gebaseerd op het primaire begrotingstotaal van circa € 47,5 miljoen, een renterisiconorm van € 9,5 miljoen. hWh verwacht in 2026 geen aflossingsverplichting en blijft hiermee binnen de renterisiconorm.

4.2.2 Weerstandsvermogen en de risicobeheersing

Het dagelijks bestuur herziet jaarlijks de risicomatrix van het eigenaarschap van hWh als onderdeel van de planning- en controlcyclus. In het DB van 25 maart 2026 is de risicomatrix besproken. De aandachtsgebieden van het dagelijks bestuur zijn:

1. Gebrek aan capaciteit/kennis: Zowel kwaliteit als tijdige beschikbaarheid en (duurzame) inzetbaarheid van medewerkers en het behoud van kennis.
2. Aantrekkelijk werkgever: heeft hWh voldoende te bieden om voor IT- en andere specialisten in de watersector een aantrekkelijke werkomgeving te zijn.
3. Bestuurlijke controle: Grip van het bestuur op totale begroting, bewaking van rechtmatigheid (o.a. loden deuren) en uitvoerbaarheid programma's.
4. Cybersecurity: informatieveiligheid en privacy volgens de BIO- en AVG-normen inregelen.
5. Onbenutte potentie: Appreciatie bij de AB's waterschappen van impact digitale transformatie op primaire proces, de potentie van samenwerking op dit thema en de rol van hWh hierbij.
6. Vertrouwen in hWh: Perceptie van te weinig toegevoegde waarde, kwaliteit en wendbaarheid.
7. Compliance wet- en regelgeving: Hierbij inbegrepen fraude- en corruptierisico's.

'Gebrek aan capaciteit' is beter beheersbaar aangezien in het AB van 25 november 2023 is besloten hWh meer ruimte te geven om met passende contractvorm medewerkers aan hWh te binden. De arbeidsmarkt is onverminderd krap, toch lukt het hWh door haar imago van aantrekkelijk werkgever om de juiste mensen (soms met enige vertraging) aan zich te binden. Hierdoor kan hWh tot op heden alle gevraagde opdrachten uitvoeren.

Voor 'Cybersecurity' geldt dat hWh in eind 2023 een audit heeft gehad met een hoge score van volwassenheid. Aan het begin van het jaar is hWh daarnaast aangesloten op het Security Operations Center (SOC). Echter heeft hWh nog niet het ambitieniveau van volwassenheidsniveau 4 behaald. Door ontwikkelingen in de maatschappij blijft de waarschijnlijkheid van een cyberincident toenemen. In 2026 zal de eerstvolgende Audit volwassenheid van informatieveiligheid en privacy plaatsvinden.

De onderwerpen 'Vertrouwen in hWh', 'Aantrekkelijk werkgever', 'Bestuurlijke controle' en 'Compliance wet- en regelgeving' hebben de aandacht van het DB, maar laat het aan de hWh-organisatie om deze risico's te blijven mitigeren. De onderwerpen komen regelmatig terug op de agenda van het DB en vertaling heeft plaatsgevonden in het jaarplan 2026 van hWh.

Programma/project-specifieke risico's worden door de deelnemers aan het betreffende programma/project gedragen. Dit betreft de zogenaamde "loden deur". Dit belangrijke principe is verankerd in de gemeenschappelijke regeling en verder uitgewerkt in het dienstverleningshandvest (vrijwaringsbepaling) en de dienstverleningsovereenkomsten. Aangezien de programma-/projectrisico's bij de deelnemers liggen, worden de risico's niet opgenomen in dit hoofdstuk. In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in de risico's per project.

4.3 Bedrijfsvoering

4.3.1 Jaarplan 2026

In het jaarplan 2026 zijn diverse thema's en speerpunten benoemd die aansluiten bij de bestuurlijke risicogebieden waar binnen de dagelijkse bedrijfsvoering aan zal worden gewerkt. Ook zijn interne projecten benoemd, die in 2026 extra aandacht krijgen en waarvoor extra middelen nodig zijn. Hiervoor is € 250.000 beschikbaar gesteld. Het DB heeft ingestemd met de voorgelegde thema's. Het

managementteam van hWh heeft interne projecten en prioritering aangewezen en benoemt op alle speerpunten en interne projecten actiehouders en ziet toe op correcte naleving en aansturing. De voortgang op het jaarplan is beschreven in de programmaverantwoording van programma 1 (hoofdstuk 7.1).

4.3.2 Financiële rechtmatigheid

Sinds verslaggevingsjaar 2025 moet het dagelijks bestuur in een onderdeel van de jaarrekening aangeven of de in de jaarrekening opgenomen financiële feiten in overeenstemming met de daarvoor geldende regels tot stand zijn gekomen. Hiermee legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de zogenoemde financiële rechtmatigheid.

Zoals is vastgesteld in de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie het Waterschapshuis 2026 dat de volgende percentages ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording worden gehanteerd:

- Verantwoordingsgrens: 2,0% van de meest recente begroting: € 958.319
- Rapporteringgrens: 0,2% van de meest recente begroting: € 95.832

Deze grenzen worden toegepast op de uitkomsten van de interne controle en vormen het kader voor de beoordeling van de rechtmatigheid.

Op basis van de huidige verwachting ten aanzien van het begrotingscriterium zijn er geen programma's met een verwachte negatieve afwijking op dit moment. Aangezien wel 2 programma's op oranje staan, moet hWh wel strak blijven sturen op de begroting.

Met betrekking tot het voorwaardencriterium willen we het normen- en toetsingskader op basis van de eerste ervaring in 2025 herzien in 2026. Tot het zover is, voeren we de interne controleplan in 2026 uit op dezelfde wijze als in 2025. Uit deze interne controles zijn tot nu toe gedurende 2026 nog geen negatieve conclusies getrokken.

Voor het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium hebben we in 2026 nog geen stappen gezet. hWh verstrekt geen subsidies en maakt maar van een klein aantal subsidies gebruik. Dit gaat overigens wel over een significant bedrag: we verwachten voor PCP-Wise alleen al € 5,3 miljoen uit te geven. We plannen vóór Berap 2 een analyse te maken en dat te herhalen over het gehele jaar 2026 voor de jaarstukken.

4.4 Merendeelcriterium

Conform de door KokxDeVoogd voorgestelde systematiek rapporteren we in de bestuursrapportage over de feitelijke realisatie van het merendeelcriterium (werk voor derden). Voor de toepassing van een vrijstelling van aanbesteding is het van belang dat hWh minimaal 80% van haar werkzaamheden verricht voor waterschappen die deelnemen aan de Gemeenschappelijke regeling hWh. Het merendeelcriterium mag berekend worden over een periode van 3 jaar. Het percentage werk voor derden in de periode 2024, 2025 en 2026 bedraagt 11,0% en valt daarmee binnen het maximum van 20%.

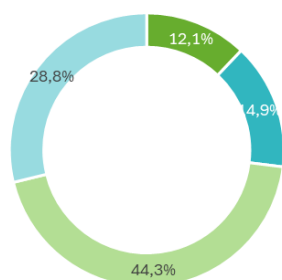
5 Financiële analyse

5.1 Instandhouding

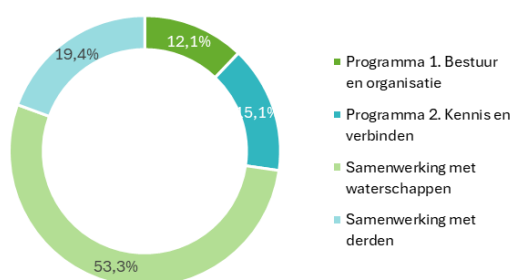
5.1.1 Instandhouding als ondersteuning projecten en diensten

De instandhouding is faciliterend aan de uitvoering van de projecten en diensten. In de geactualiseerde begroting 2026 is 12,1% van het totale begrotingsbedrag begroot voor de uitvoering van Bestuur en organisatie. De verwachte lasten van de instandhouding liggen in lijn met de begroting.

Geactualiseerde begroting in %

Verwachte lasten in %

- Programma 1. Bestuur en organisatie
- Programma 2. Kennis en verbinden
- Samenwerking met waterschappen
- Samenwerking met derden

5.1.2 Doorbelastingen instandhouding naar projecten en diensten

In de geactualiseerde begroting is het uitgangspunt gehanteerd van het doorbelasten van uitgevoerde werkzaamheden binnen instandhouding aan de producten en programma's op basis van vaste rekkentarieven per onderdeel. De rekkentarieven zijn (exclusief BTW):

- Virtuele werkplek: € 625 per maand per medewerker;
- Capaciteitsmanagement: € 5.550 per medewerker voor de gehele begeleiding van instroom. Voor de doorstroom van een interne medewerker naar een nieuwe functie wordt een rekkentariaf van € 2.775 gehanteerd. Voor contractverlengingen wordt een rekkentariaf van € 1.125 gehanteerd;
- Inkoop: maximaal € 1.250 voor een enkelvoudig onderhandse aanbesteding en € 3.000 voor een meervoudig onderhandse aanbesteding;
- Informatieveiligheid en privacy: € 3.000 per project.

Een deel van de doorbelastingen vindt plaats binnen programma 1 en 2 (Instandhouding) naar andere kostenplaatsen binnen instandhouding. Het resterende deel wordt van instandhouding aan de andere programma's (projecten en diensten) doorbelast. De volgende doorbelastingen zijn verwerkt in 2026:

	Aan projecten en diensten	IHW facilitering	Binnen instandhouding	Totaal
Virtuele werkplek	296.507	51.547	164.445	512.499
Capaciteitsmanagement	120.138	5.550	73.388	199.075
Inkoop	83.250	3.750	60.000	147.000
Informatieveiligheid en privacy	72.750	6.000	4.000	82.750
Overige facilitering IHW		51.040		51.040
Totaal	572.645	117.887	301.833	992.364

5.2 Samenvattend beeld financiën

5.2.1 Begroting 2026

Het totaalbeeld van de begroting 2026 is in onderstaand overzicht samengevat. Alle bedragen zijn exclusief BTW.

Programma	Geactualiseerde begroting	Begrotingswijzigingen BERAP 1	Begrotingswijzigingen BERAP 2	Begrotingswijzigingen buiten BERAP	Laatste begroting
Programma 1. Bestuur en organisatie	5.753.799	-	-	-	5.753.799
Programma 2. Kennis en verbinden	7.102.040	-	-	-	7.102.040
<i>Subtotaal instandhouding</i>	<i>12.855.839</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>12.855.839</i>
Programma 3. Diensten en beheer (incl. kassiersfunctie)	10.181.387	356.015	-	-	10.537.402
Programma 4. Collectieve thema's	2.708.953	-175.000	-	-	2.533.952
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	1.500.000	-	-	-	1.500.000
Programma 6. Opgave waterveiligheid	645.000	-15.000	-	-	630.000
Programma 7. Opgave watersysteem	1.334.503	50.000	-	-	1.384.503
Programma 8. Opgave waterketen	1.219.850	205.110	-	-	1.424.960
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	3.460.989	246.182	-	-	3.707.171
<i>Subtotaal samenwerking met waterschappen</i>	<i>21.050.682</i>	<i>667.307</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>21.717.988</i>
Programma 10. SAW@	3.623.832	-	-	-	3.623.832
Programma 11. Basisdata	7.333.643	-195.644	-	-	7.137.999
Programma 12. Informatiehuus water	2.766.837	-186.540	-	-	2.580.297
<i>Subtotaal samenwerking met derden</i>	<i>13.724.312</i>	<i>-382.184</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>13.342.128</i>
Totaal	47.630.832	285.123	-	-	47.915.955

5.2.2 Realisatie en jaareindeverwachting in cijfers

Programma	Laatste begroting	Saldo projectrekening 31-12-2025	Overige opbrengsten	Lasten	% t.o.v. begroting	Saldo	Saldo jaareindeverwachting
Programma 1. Bestuur en organisatie	5.753.799	-	16.179	1.623.282	28%	4.146.696	276.500
Programma 2. Kennis en verbinden	7.102.040	-	-	823.427	12%	6.278.613	240.000
<i>Subtotaal instandhouding</i>	<i>12.855.839</i>	<i>-</i>	<i>16.179</i>	<i>2.446.709</i>	<i>19%</i>	<i>10.425.309</i>	<i>516.500</i>
Programma 3. Diensten en beheer (incl. kassiersfunctie)	10.537.402	81.540	-	2.850.331	27%	7.768.611	585.000
Programma 4. Collectieve thema's	2.533.952	-	-	791.803	31%	1.742.149	214.403
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	1.500.000	-	134.386	653.615	44%	980.771	90.000
Programma 6. Opgave waterveiligheid	630.000	-	-	140.978	22%	489.022	73.187
Programma 7. Opgave watersysteem	1.384.503	-	0	424.098	31%	960.405	89.267
Programma 8. Opgave waterketen	1.424.960	-	-	393.629	28%	1.031.332	361.161
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	3.707.171	-	-	1.086.402	29%	2.620.769	-
<i>Subtotaal samenwerking met waterschappen</i>	<i>21.717.988</i>	<i>81.540</i>	<i>134.386</i>	<i>6.340.855</i>	<i>29%</i>	<i>15.593.059</i>	<i>1.413.018</i>
Programma 10. SAW@	3.623.832	-	-	412.017	11%	3.211.814	-
Programma 11. Basisdata	7.137.999	3.075.819	-	986.769	14%	9.227.049	3.479.765
Programma 12. Informatiehuus water	2.580.297	241.840	-	607.331	24%	2.214.806	754.840
<i>Subtotaal samenwerking met derden</i>	<i>13.342.128</i>	<i>3.317.660</i>	<i>-</i>	<i>2.006.118</i>	<i>15%</i>	<i>14.653.669</i>	<i>4.234.606</i>
Totaal	47.915.955	3.399.199	150.566	10.793.682	23%	40.672.038	6.164.124

Van de begrote lasten is 23% gerealiseerd. Bij de programma's waar de kostenrealisatie nog beperkt is, wordt een groot deel van de leverancierskosten in de komende maanden verwacht. Voor de eerste bestuursrapportage is dit een terugkerend patroon over de afgelopen jaren (bestuursrapportage 2025-1: 24% realisatie).

De overige opbrengsten in programma 1 bestaan onder andere uit een bijdrage die wij hebben ontvangen van de vorige werkgever van een nieuwe medewerker voor de overname van het verlof en een vergoeding voor het openbaar vervoer van medewerkers. De overige opbrengsten in programma 5 bestaan uit een subsidie die wij hebben ontvangen voor het project NL Veranderdetectie.

Voor een toelichting op de realisatie per programma, wordt verwezen naar de bijlagen.

5.2.3 Jaareindeverwachting toegelicht

Ten aanzien van de afhandeling van restant budgetten (of tekorten) worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Afrekening deelnemers: Het resterende saldo wordt afgerekend met de deelnemers. Dit geldt voor alle projecten, diensten en kostenplaatsen in de programma's 1 tot en met 10, behalve NHI (Nederlands Hydrologisch Instrumentarium) onderhoud.
2. Mutatie projectrekening: Indien er nog geen bestemming is gegeven aan het projectsaldo, wordt het saldo toegevoegd dan wel onttrokken aan de projectrekening. In 2026 zijn hiervoor

Bestuursrapportage 2026-1

geen activiteiten gepland en/of afrekening met deelnemers is (nog) niet wenselijk. Dit betreft enkele projecten waarin derden betrokken zijn (NHI onderhoud en programma 11 en 12).

Programma	Saldo jaareinde verwachting	1. Afrekening deelnemers	2. Mutatie projectrekening
Programma 1. Bestuur en organisatie	276.500	276.500	-
Programma 2. Kennis en verbinden	240.000	240.000	-
<i>Subtotaal instandhouding</i>	<i>516.500</i>	<i>516.500</i>	<i>-</i>
Programma 3. Diensten en beheer (incl. kassiersfunctie)	585.000	545.000	40.000
Programma 4. Collectieve thema's	214.403	214.403	-
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	90.000	90.000	-
Programma 6. Opgave waterveiligheid	73.187	73.187	-
Programma 7. Opgave watersysteem	89.267	89.267	-
Programma 8. Opgave waterketen	361.161	361.161	-
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	-	-	-
<i>Subtotaal samenwerking met waterschappen</i>	<i>1.413.018</i>	<i>1.373.018</i>	<i>40.000</i>
Programma 10. SAW@	-	-	-
Programma 11. Basisdata	3.479.765	-	3.479.765
Programma 12. Informatiehuis water	754.840	-	754.840
<i>Subtotaal samenwerking met derden</i>	<i>4.234.606</i>	<i>-</i>	<i>4.234.606</i>
Totaal	6.164.124	1.889.518	4.274.606

De jaareindeverwachting kan als volgt samengevat worden: ten opzichte van de begroting verwachten we op basis van de huidige inzichten € 2,8 miljoen minder uit te geven dan begroot. Dit betreft € 0,5 miljoen bij de instandhouding, € 1,4 miljoen bij de programma's voor de waterschappen, en € 0,9 miljoen bij de programma's met derden. Daarnaast beschikken de programma's met derden over projectrekeningen met gelden uit voorgaande jaren van totaal € 3,3 miljoen. Deze middelen verwachten we in 2026 niet te besteden en blijven daarom beschikbaar. In totaal wordt daarmee het verwachte eindejaarsaldo € 6,2 miljoen. Het grootste gedeelte hiervan (€ 4,2 miljoen) betreft gelden uit de programma's met derden, die niet terugvloeien naar de waterschappen, maar toegevoegd worden aan de projectrekeningen.

In de bijlage is een detaillering van de verwachte afrekening per deelnemer opgenomen. In de programmapagina's wordt een beknopte toelichting gegeven op de jaareinde verwachting per programma.

Verklaring saldo (bedragen in € 1.000 excl. BTW)	Vertraagd, uitvoering in 2027	Werkzaamheden niet uitgevoerd	Effect realisatie uurtarieven	Effect realisatie kosten	Extra werkzaamheden uitgevoerd	Bestemming door UO met derden	Saldo jaareinde verwachting
Programma 1. Bestuur en organisatie	-	247	26	289	-285	-	277
Programma 2. Kennis en verbinden	-	90	12	138	-	-	240
<i>Subtotaal instandhouding</i>	<i>-</i>	<i>337</i>	<i>38</i>	<i>426</i>	<i>-285</i>	<i>-</i>	<i>517</i>
Programma 3. Diensten en beheer (incl. kassiersfunctie)	40	300	48	197	-40	40	585
Programma 4. Collectieve thema's	-	173	42	-0	-	-	214
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	-	46	44	-0	-	-	90
Programma 6. Opgave waterveiligheid	-	-	-7	80	-	-	73
Programma 7. Opgave watersysteem	-	93	-12	8	-	-	89
Programma 8. Opgave waterketen	-	343	3	15	-	-	361
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	-	160	-25	60	-195	-	-
<i>Subtotaal samenwerking met waterschappen</i>	<i>40</i>	<i>1.115</i>	<i>93</i>	<i>360</i>	<i>-235</i>	<i>40</i>	<i>1.413</i>
Programma 10. SAW@	-	-	26	-26	-	-	-
Programma 11. Basisdata	-	-	103	-103	-	3.480	3.480
Programma 12. Informatiehuis water	75	-	71	-146	-	755	755
<i>Subtotaal samenwerking met derden</i>	<i>75</i>	<i>-</i>	<i>199</i>	<i>-275</i>	<i>-</i>	<i>4.235</i>	<i>4.235</i>
Totaal	115	1.452	331	511	-520	4.275	6.164

Bestuursrapportage 2026-1

In onderstaande tabel is weergegeven hoe de bovenstaande redenen vertalen naar impact op het resultaat. De verwachting van het overgebleven budget is voor € 4,2 miljoen toe te wijzen aan samenwerkingen met derden. Een bedrag van € 0,9 miljoen hebben we goedkoper kunnen uitvoeren. De overige impact is door vertraging of niet uitgevoerde werkzaamheden (€ 1,5 miljoen), waarbij een deel (€ 0,5 miljoen) is gecompenseerd door het uitvoeren van extra werkzaamheden.

	Impact inhoudelijk resultaat projecten in € miljoen	Geen impact inhoudelijk resultaat projecten in € miljoen	Totaal in € miljoen
Programma 1 t/m 9: Vertraagd, uitvoering in 2027	0,0	0,0	0,1
Programma 1 t/m 9 Goedkoper uitgevoerd dan begroot	-	0,9	0,9
Programma 1 t/m 9: Werkzaamheden niet uitgevoerd	1,5	-	1,5
Programma 1 t/m 9: Extra werkzaamheden uitgevoerd	-0,5	-	-0,5
Programma 10 t/m 12	0,1	4,2	4,2
Totaal	1,0	5,1	6,2

5.3 Begrotingswijzigingen

Tegelijkertijd met de 1^e bestuursrapportage 2026 wordt de 2^e begrotingswijziging aangeboden. Dit betreft de formele vaststelling van gewijzigde budgetten in de periode januari tot en met april 2026 die invloed hebben op de begroting 2026. Voor al deze begrotingswijzigingen is een DVO afgesloten, waarvan de uitvoering start in 2026. Door middel van de begrotingswijziging worden de projecten aan de begroting 2026 toegevoegd. Deze wijzigingen hebben geen invloed op de hoogte van de bijdrage aan de instandhoudingskosten.

Eenzijds worden nieuwe budgetten aan de begroting toegevoegd voor nieuwe projecten. Anderzijds lijkt er ruimte te ontstaan in de lopende projecten waardoor er geld over blijft. Per saldo stijgt de begroting met € 285.123.

De tussentijdse begrotingswijzigingen worden niet als voorschot bij de waterschappen in rekening gebracht. Na afloop van het jaar 2026 wordt de eindafrekening opgemaakt. Het verschil tussen het gefactureerde voorschot en de realisatie aan het einde van 2026 wordt verrekend met de deelnemers aan de projecten. In de bijlage projectverantwoording is de begrotingswijziging per deelnemer uitgewerkt.

2^e Begrotingswijziging per programma:

Begrotingswijzigingen per programma	Vorige begroting	Wijziging	Nieuwe begroting
Programma 1. Bestuur en organisatie	5.753.799	-	5.753.799
Programma 2. Kennis en verbinden	7.102.040	-	7.102.040
Programma 3. Diensten en beheer (incl. kassiersfunctie)	10.181.387	356.015	10.537.402
Programma 4. Collectieve thema's	2.708.953	-175.000	2.533.952
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	1.500.000	-	1.500.000
Programma 6. Opgave waterveiligheid	645.000	-15.000	630.000
Programma 7. Opgave watersysteem	1.334.503	50.000	1.384.503
Programma 8. Opgave waterketen	1.219.850	205.110	1.424.960
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	3.460.989	246.182	3.707.171
Programma 10. SAW@	3.623.832	-	3.623.832
Programma 11. Basisdata	7.333.643	-195.644	7.137.999
Programma 12. Informatiehuis water	2.766.837	-186.540	2.580.297
Totaal	47.630.832	285.123	47.915.955

Korte toelichting:

In programma 3 worden een aantal nieuwe DVO's toegevoegd, maar ook voor een aantal projecten de begroting naar beneden bijgesteld. De wijziging in programma 4 betreft het overhevelen van budget van dat programma naar programma 9 voor project Audits. Programma 7 en 8 betreft vrijwel uitsluitend nieuwe DVO's.

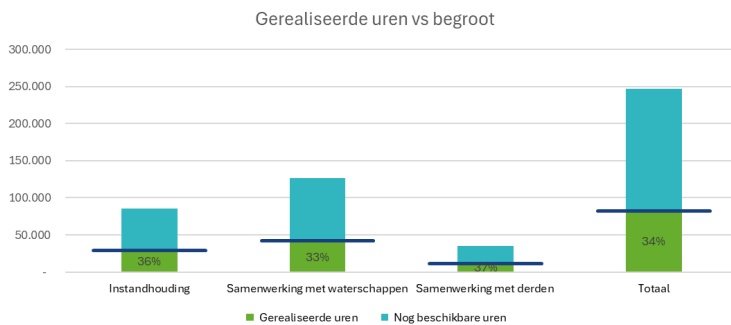
In programma 9 worden naast het project audits nog 2 nieuwe DVO's toegevoegd. In programma 11 wordt de begroting naar de laatste inzichten aangepast: minder geld nodig voor AHN, maar meer voor Beeldmateriaal. In Programma 12 wordt een DVO toegevoegd: INSPIRE en verder worden een aantal projectbegrotingen bijgesteld.

Een uitgebreide lijst met iedere individuele wijziging op projectniveau wordt gegeven in hoofdstuk 1.1 Begrotingswijzigingen van het bestand Berap 1 Bijlage.

6 Formatie en capaciteit

6.1 Begrote en gerealiseerde uren

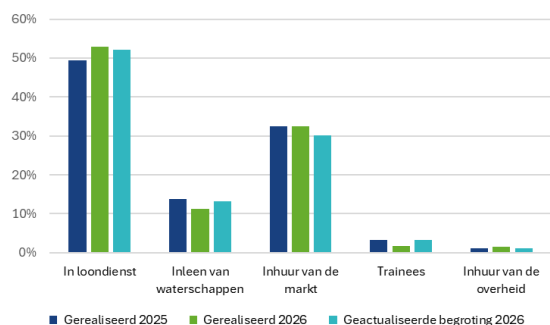
Een belangrijke basis voor de hWh begroting zijn de gewerkte uren. Hieronder is een overzicht opgenomen van de begrote en gerealiseerde uren per begrotingsdeel.

De donkerblauwe lijn geeft de begroting van de uren naar rato van de eerste vier maanden van 2026 weer. Voor een toelichting op de realisatie per programma wordt verwezen naar de bijlagen. De totale urenbesteding in 2026 ligt tot en met april (84.976 uren) in lijn met de begroting van 2026. De realisatie ligt ruim boven de realisatie van dezelfde periode in 2025 (79.397 uren), dit is een stijging van 7,0%.

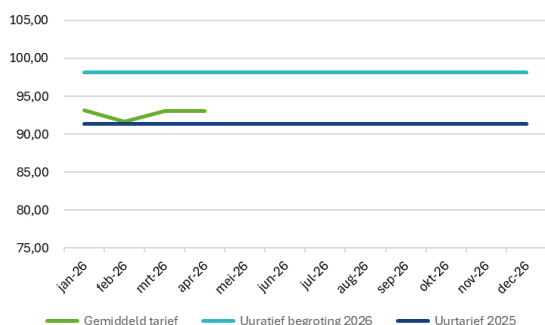
6.2 Directe uren per medewerkerscategorie

Het overzicht van de directe uren per medewerkerscategorie, uitgedrukt in een percentage van het totaal, kan als volgt worden weergegeven:

In lijn met eerdere rapportages zien we een stijging van het aandeel medewerkers in loondienst. Waterschappen ervaren nog steeds de krapte op de arbeidsmarkt, waardoor er minder ruimte is om medewerkers vanuit de waterschappen uit te lenen aan een project bij hWh. Tot nu lukt het hWh om dit op te vangen met inhuur.

6.3 Gemiddelde uurtarieven

Het gerealiseerde uurtarief in april is € 93,13. Dit ligt € 5,04 onder het begrotingstarief. Ten opzichte van de vorige rapportage is het gemiddelde uurtarief gestegen door nieuwe afspraken in de CAO. Per 1 januari 2026 zijn alle schaalbedragen en salarissen verhoogd met 1,0%. Per 1 maart 2026 zijn alle schaalbedragen en salarissen verhoogd met de jaarmutatatie van de CPI van het CBS over het jaar 2025. Deze is vastgesteld op 3,3%.

6.4 Aantal medewerkers, FTE en ziekteverzuim

	Stand op 30-04-2026	Stand op 31-12-2025
In loondienst	92	88
Inleen van waterschappen	29	32
Inhuur van de markt	74	77
Stagiair	-	-
Trainees	3	3
Inhuur van de overheid	3	3
Totaal bekostigd door hWh	201	203
Facilitering werkplek	14	13
Totaal gefaciliteerd door hWh	215	216

Het aantal medewerkers werkzaam bij hWh bedroeg op 30 april 2026: 201 (31 december 2025: 203). Daarnaast faciliteren we een werkplek voor nog eens 14 medewerkers voor onze samenwerkingsprogramma's.

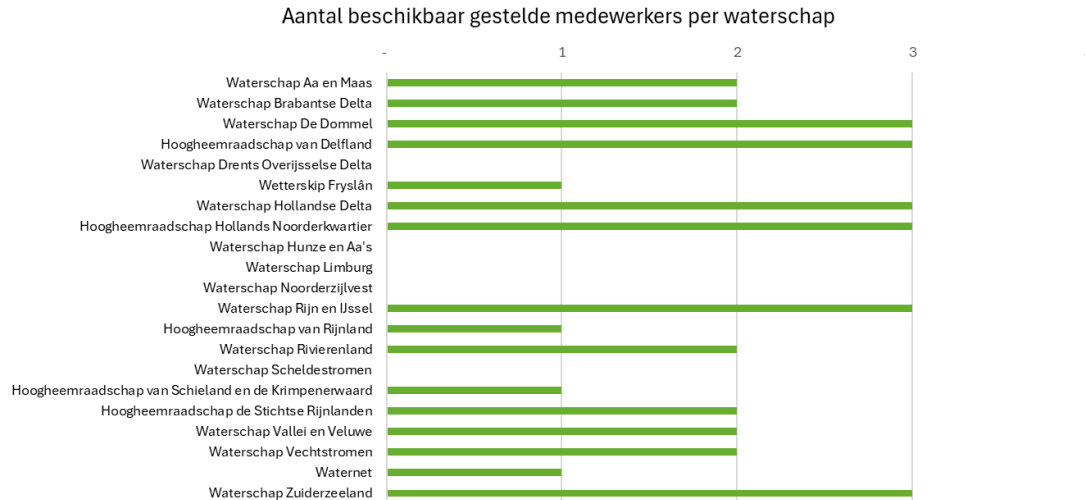
Het aantal medewerkers in loondienst blijft gestaag stijgen. In aantal medewerkers (headcount) zijn dit er nu 92. Dat is 46% van het totaal. Gemiddeld genomen is het FTE-percentage van eigen medewerkers hoger dan van inleen en inhuur. Deze 46% van het aantal medewerkers in loondienst boekt in totaal 53% van de gewerkte uren.

Het aantal inleen van de waterschappen en inhuur neemt licht af.

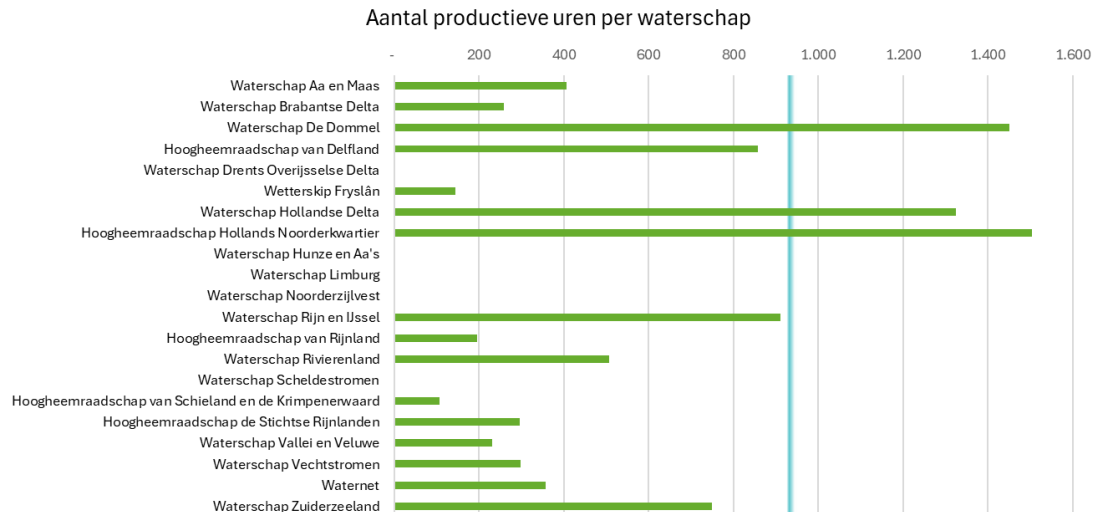
Het ziekteverzuim van medewerkers in loondienst is in de eerste vier maanden van 2026 gemiddeld 6,4%. Dit ligt boven onze streefnorm van 3,7%. Dit komt met name door langdurige afwezigheid, die grotendeels niet-werk gerelateerde oorzaken kent.

6.5 Inzet capaciteit vanuit waterschappen

Een van de uitgangspunten in de werkwijze van hWh is dat het werk voor en door de waterschappen wordt uitgevoerd. Dit betekent dat ingeleende waterschappers aan hWh activiteiten meewerken, om zo tot gezamenlijke en gedragen resultaten te komen. In het eerste tertiaal van 2026 hebben in totaal 34 medewerkers vanuit de waterschappen uren ingezet binnen hWh.

In onderstaande grafiek wordt weergegeven hoeveel productieve uren er zijn gewerkt door de ingeleende waterschappers op hWh activiteiten. In het algemeen bestuur van 13 november 2025 is de afspraak met de waterschappen herbevestigd dat we ernaar streven dat ieder waterschap minimaal ongeveer 2.800 uur per jaar aan hWh bijdraagt. Deze norm is in de grafiek zichtbaar gemaakt met de aqua streep. Op dit moment geven 3 van de 21 waterschappen voldoende invulling aan de flexibele schil van hWh. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat de uren die waterschappers besteden aan deelname aan overleggen en/of opdrachtgevende gremia (zoals I-Beraad en Opgave overleggen) niet in dit overzicht wordt meegenomen, hoewel deze uren substantieel kunnen zijn. Voor De Dommel geldt nog specifiek dat naast de capaciteit in uren, ook personele zaken worden verzorgd.

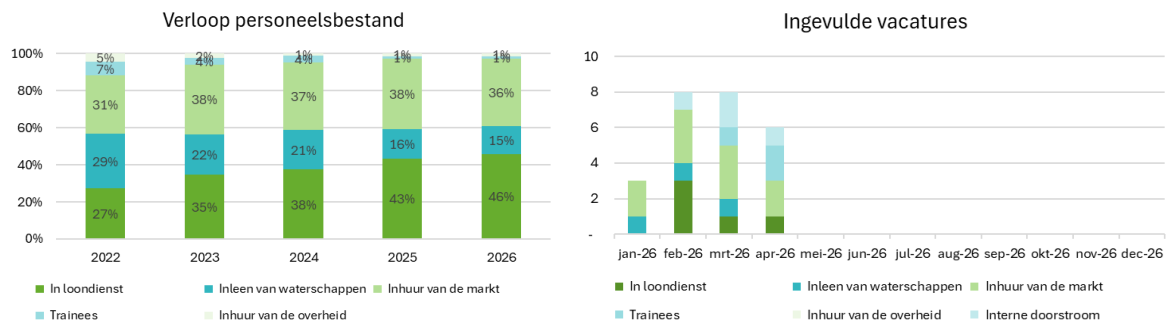
6.6 Afgeronde vacatures en verdeling herkomst capaciteit

In de eerste 4 maanden van 2026 heeft capaciteitsmanagement 26 nieuwe aanvragen ingevuld, 27 contracten verlengd en 11 doorstromingen gerealiseerd. Hiermee voldoen we aan de vraag van de organisatie en dragen we bij aan continuïteit, kennisbehoud en duurzame inzetbaarheid.

In de afgelopen maanden is het gelukt om meerdere (moeilijk) vervulbare vaste functies succesvol in te vullen. Vacatures die langdurig openstonden, hebben in een veranderende arbeidsmarkt alsnog geleid tot geschikte kandidaten. De beweging in de markt, mede ingegeven door de Wet DBA, heeft ertoe geleid dat meer professionals de voorkeur geven aan een vast dienstverband, wat een positieve invloed heeft gehad op de wervingsmogelijkheden. De verwachting is dat we dat ook in de aankomende maanden zullen ervaren.

Het traineeprogramma blijft een belangrijk instrument voor duurzame instroom. Dit jaar zijn nog eens 2 extra trainees aangenomen, waarmee blijvend wordt geïnvesteerd in talentontwikkeling en toekomstige personele continuïteit.

Onderstaande diagrammen zijn berekend op basis van aantal medewerkers, zonder daarbij rekening te houden met parttimefactor.

7 Programmaverantwoording - instandhouding

7.1 Programma 1 Bestuur en organisatie

Inleiding

Het programma Bestuur en organisatie ondersteunt zowel de interne organisatie als het bestuur van hWh. Conform het Jaarplan Instandhouding hWh 2026 werken we via de thema's Wendbaar, Weerbaar en Welzijn aan verdere versteviging en professionalisering van de hWh-organisatie. De belangrijkste voortgang in de hieruit voortvloeiende projecten worden hieronder kort toegelicht.

Transitie opdrachtgeverschap

In 2025 is vanuit de waterschappen een aantal nieuwe gremia ingericht om het opdrachtgeverschap voor hWh meer toekomst-vast en wendbaar te maken. In de eerste maanden van 2026 zijn het I-Beraad, DIT-beraad, Dienstenberaad en Overkoepelend Thema Overleg van start gegaan. Zowel de samenwerking binnen de gremia alsook tussen de verschillende gremia krijgt middels kick-off's en afstemming in de praktijk verder vorm. Een aandachtspunt hierbij is dat er in de bemensing veel wisselingen zijn geweest. De Opgave Overleggen zijn voor alle programma's operationeel en worden komende periode nog verder uitgebreid met waterschappers om de bemensing volledig op orde te krijgen. De overige nieuwe gremia (I-Beraad, DIT-Beraad, Dienstenberaad en OTO) zijn qua bemensing inmiddels volledig ingericht en van start gegaan.

Professionele hWh-organisatie

- hWh is eind 2025 aangesloten op het Security Operations Center (SOC) en is week 2 van 2026 live gegaan met de 24/7 dienstverlening door Thales.
- AI geletterdheid heeft ook in de eerste maanden van 2026 binnen hWh veel aandacht gekregen, onder andere door (begeleiding bij) de uitrol en toepassing van Co-pilot.
- Begin 2026 is een vernieuwd intranet opgeleverd met een verbeterde inrichting en nieuwe functionaliteit, zoals een chatbot waarmee de komende tijd geëxperimenteerd wordt. De komende tijd wordt gewerkt aan een nieuwe website.
- In februari 2026 is een nieuw reserveringssysteem geïmplementeerd voor het reserveren van vergaderruimtes in het vergadercentrum. Waterschappers en hWh-medewerkers kunnen hierdoor makkelijker ruimtes reserveren, synchroniseren met Outlook en voorzien van extra services.
- Een eerste versie van een business continuity plan is opgeleverd, om de hWh organisatie voor te bereiden op crisissituaties. Dit plan wordt komende tijd verder uitgewerkt.

Start projectenpoule

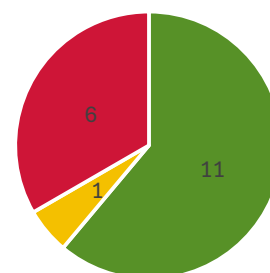
Op 1 maart is een nieuwe peoplemanager gestart als vaste leidinggevende voor de medewerkers in de flexibele 'projectenpoule'. Dit betreft de groep medewerkers die binnen hWh in wisselende projecten kunnen worden ingezet. Hiermee zorgen we er enerzijds voor dat de ontwikkeling van medewerkers over de projecten heen voldoende wordt gestimuleerd en begeleid. Anderzijds draagt de poule bij aan het flexibel en snel kunnen inzetten van capaciteit over de projecten heen.

Finance & Control

In de eerste maanden van het jaar heeft de controle door de accountant plaatsgevonden. De jaarstukken, inclusief de nieuwe werkwijze met rechtmatigheidsverantwoording, zijn goedgekeurd. Dit bevestigt dat de financiële processen en verantwoording op orde zijn.

Financieel verwachten we een overschrijding van de begroting op Financien, Informatieveiligheid, HR en Inkoop & Contractmanagement, kwaliteitsverbetering. Deze onderdelen scoren hierdoor rood. Dit komt hoofdzakelijk door extra inhuurkosten ter vervanging van (niet werkgerelateerde) langdurige uitval van medewerkers op deze afdelingen. We boeken de renteinkomsten voor een voorschot op de subsidie van PCP-Wise op dat project, hoewel het in dit programma was begroot, dat zorgt voor een negatief effect van € 0,2 miljoen hier en een meevaller bij Kennis en Verbinden. Deze budgetoverschrijdingen kunnen binnen het programma worden opgevangen, onder andere uit de begrotingspost onvoorzien en grotere opbrengst doorbelastingen binnen capaciteitsmanagement. We verwachten dus dat het programma als geheel binnen de begroting blijft. We verwachten per saldo een overschot op het programma van € 276.500.

1. Bestuur en organisatie

Aantal projecten per statuskleur

7.2 Programma 2 Kennis en verbinden

Inleiding en maatschappelijk belang

Het programma Kennis en Verbinden bouwt belangrijke kennis op die we nodig hebben om ons werk voor de waterschappen goed te kunnen uitvoeren, ook in andere programma's. Denk bijvoorbeeld aan kennis rondom digitale transformatie en AI.

Daarnaast organiseren we de kwaliteitsborging en faciliteren we de waterschappen in hun samenwerking, onder andere door het bieden van een vergadercentrum en het organiseren van de Water-Infodag. Kennis en verbinden zorgt daarnaast voor het onderhouden van relaties met de Unie van Waterschappen en de Stowa en heeft als doel voor 2026 om haar rol als trusted advisor voor de waterschappen te versterken. We ondersteunen de Unie van Waterschappen in de vertegenwoordiging in landelijke overleggen die mogelijk bijdragen aan een uitwerking van de ambities uit de Vaarkaat.

Resultaten

PCP-WISE (*Pre-Commercial-Procurement Watermanagement Innovation from Space for European climate resilience*)

hWh doet mee in een consortium van 26 partijen, onder andere met de STOWA en Universiteit Twente. We organiseren een aanbesteding die marktpartijen uitdaagt om met innovatieve oplossingen te komen die meer inzicht bieden in de bodemvocht-situatie op basis van satellietwaarnemingen.

In januari bleek dat de interesse vanuit de markt voor dit project onverwacht groot was. Maar liefst 25 consortia hebben ingeschreven, waaronder een aantal Nederlandse. We hebben 5 consortia geselecteerd die in het eerste tertiaal bezig zijn geweest om een ontwerp te maken van hun oplossing. Het is de bedoeling om in het 2^e tertiaal van 2026 van deze partijen er 3 te selecteren die een oplossing mogen uitwerken tot een 'Proof of concept'.

Nieuwe technologieën en ontwikkelingen

Op het gebied van AI liggen veel kansen om waterschappen te ondersteunen. Dat is niet alleen een kwestie van techniek, ook ethiek en duurzaamheid zijn hiervoor relevante thema's. hWh heeft een verkenning van de inzet van AI-instrumenten in het waterbeheer uitgevoerd in samenwerking met onder andere Deltares. Ook is in het eerste tertiaal een plan opgesteld om samenhang te brengen in de verschillende AI-trajecten die de waterschappen initiëren binnen hWh.

Daarnaast heeft hWh een verkenning uitgevoerd op het gebied van quantum computing. Met name de ontwikkelingen op het vlak van quantum-sensoren lijken kansrijk voor waterschapstoepassingen. Zelfs op korte termijn ontstaan hierdoor mogelijkheden voor nieuwe vormen van metingen.

Tot slot heeft hWh een bijdrage geleverd aan de sectorale datastrategie en aan de eerste activiteiten die voortvloeien uit de Nederlandse Digitalisering Strategie (NDS), met name op strategische digitale autonomie.

Waterinfodag: van data naar daadkracht

Op 27 maart 2026 organiseerde hWh weer de jaarlijkse Waterinfodag samen met STOWA, IHW en Rijkswaterstaat. De 980 bezoekers, afkomstig van waterschappen, bedrijven, provincies, gemeente en Rijk, en 80 exposanten waardeerden de editie 2026 met een 8,6. Het thema "Van Data naar Daadkracht" benadrukte het belang van samenwerking tussen techniek, beleid en praktijk om van inzicht naar impact te komen en waterdata beter te benutten voor beter en duurzamer waterbeheer.

2. Kennis en verbinden

Aantal projecten per statuskleur

De activiteiten binnen het programma Kennis en verbinden verlopen conform begroting. Er blijft naar verwachting ongeveer € 240.000 over aan het einde van het jaar, dat kan voornamelijk worden verklaard doordat in de begroting van het Vergadercentrum rekening is gehouden met een investering in de inventaris. Deze investering wordt geactiveerd, waardoor de kosten in 2026 lager uitvallen dan begroot. Daarnaast wordt de rente die wordt ontvangen over het voorschot voor de subsidie van PCP-Wise nu ten bate van dit programma wordt geboekt, terwijl dit op programma 1 was begroot.

Deel 2: Samenwerking met waterschappen

In deel 2 worden de begrotingsprogramma's waterschappen uitgewerkt. Dit betreft de volgende begrotingsprogramma's:

- Diensten & beheer (incl. Kassiersfunctie)
- Collectieve Thema's
- Ontwikkelthema waterschappen
- Opgave waterveiligheid
- Opgave watersysteem
- Opgave waterketen
- Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering

8 Programmaverantwoording – samenwerking met waterschappen

8.1 Programma 3 Diensten & Beheer (incl. Kassiersfunctie)

Inleiding en maatschappelijk belang

Sinds 2025 levert hWh structurele dienstverlening aan de waterschappen gebundeld in het begrotingsprogramma Diensten & Beheer. Hiermee streven we meerdere doelen na: het verlagen van de ICT-kosten van waterschappen, het verhogen van de kwaliteit van dienstverlening, het verminderen van de kwetsbaarheid van de waterschappen en het efficiënter inzetten van schaarse capaciteit. Diensten & Beheer levert deskundigheid en expertise aan de waterschappen en vormt tegelijkertijd een verbindende schakel tussen de waterschappen en de markt.

Resultaten

Het CERT-WM ontwikkelt zich momenteel in hoog tempo tot een volwassen, robuuste en sector breed gedragen cyberbeveiligingsorganisatie. Ondanks een moeilijke arbeidsmarkt lukt het CERT-WM uit te breiden met nieuwe cyberexperts. Daarnaast is de CERT-WM 24/7 piketdienst operationeel gegaan en is inmiddels meerdere malen succesvol ingezet. De tot nu toe gemelde incidenten bleken na analyse "false positives" te zijn en waren niet ernstig van aard. Dit bevestigt wel dat de piketdienst goed functioneert. Een belangrijk aandachtspunt blijft de positionering en mandatering van het CERT-WM binnen de sector; ondanks succesvol uitgevoerde SIM3-audits heeft formele aanwijzing door het Ministerie van I&W als sectoraal CERT nog niet plaatsgevonden. Dit is een belangrijke stap om te borgen dat het CERT-WM haar informatiepositie binnen de landelijke keten van informatieveiligheidsinstanties behoudt. De Unie is hierover in gesprek met het Ministerie van I&W.

Datastromen

Op 20 februari 2026 is hWh, namens de waterschappen, officieel toegevoegd als deelnemer aan het Federatief Datastelsel (FDS). Binnen het FDS worden datasets vanuit het Gegevensknooppunt Waterschappen aangeboden. Daar zijn we trots op, want hiermee laten we zien dat we koploper zijn in het gestructureerd aanbieden van (open) data volgens de basisprincipes van het FDS. Voor de organisatie van de waterschapsverkiezingen heeft het team Datastromen betrouwbare en actuele data over waterschapsgrenzen aangeleverd, zodat gemeenten alle adressen van een stempas kunnen voorzien.

TMX

De Europese aanbesteding voor een Technology Provider, die de software en de firmware gaat leveren is definitief gegund. Hiermee kan de continuïteit van de huidige TMX-dienstverlening structureel worden geborgd. Parallel zal de leverancier stapsgewijs gaan werken aan de ontwikkeling van een nieuwe robuuste oplossing.

Belangrijkste knelpunten van de afgelopen tijd

Vangstregistratie

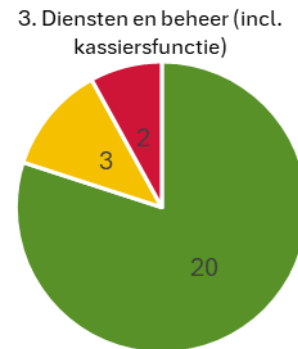
De verwachting was dat de nieuwe release van de Vangstregistratie-app afgelopen februari voor verbetering van de performance zou zorgen. Helaas bleek dit niet het geval. Er was geen verbetering van performance en ook leed de stabiliteit van de applicatie eronder. Omwille van de urgentie heeft

hWh een team opgezet voor een inhoudelijke analyse van de problematiek. Dit ging in nauwe samenspraak met de vertegenwoordigers van muskusrattenbestrijding. Inmiddels heeft de leverancier een oplossing gezorgd en lijkt de stabiliteit weer in orde is. De komende tijd blijft de performance van de app onze aandacht vragen, vandaar dat deze dienst rood scoort.

SOC

Op operationeel niveau verlopen de werkzaamheden naar behoren. Inmiddels zijn vijf waterschappen naar tevredenheid aangesloten op het SOC met hun kantoorautomatiserings-netwerk. Er zijn echter mogelijke interpretatieverschillen tussen hWh en de leverancier over contractuele afspraken over de doorontwikkeling op lange termijn, waarover we met elkaar in gesprek zijn. Dit zal de komende periode een aandachtspunt blijven, vandaar de rode score. We informeren de waterschappen hierover steeds nauwgezet.

We verwachten het programma op totaal af te sluiten met een positief saldo van € 585.000. Het grootste verwachte overschot zit in TMX. Daar is een vacature nog niet ingevuld en hoeft de begrotingspost voor onvoorziene kosten niet te worden aangesproken. Verder zijn er binnen het programma meerdere diensten waarop geld over blijft doordat activiteiten goedkoper dan begroot kunnen worden uitgevoerd. Alleen SOC verwacht over budget heen te gaan, door extra inzet om knelpunten op te lossen.

Aantal projecten per statuskleur

8.2 Programma 4 Collectieve thema's

Inleiding en maatschappelijk belang

In dit programma werken waterschappen sectoraal samen om digitale transformatie veilig, efficiënt en ethisch verantwoord te implementeren. Dit doen we rond de collectieve thema's Architectuur en standaarden, Wet- en regelgeving, Informatievoorziening en privacy, Data en Digitale ethiek.

Resultaten

Thema Architectuur en standaarden, project Doorontwikkeling en gebruik WILMA: In april is de Community of Practice WaterschapsArchitecten (CoPWA) herstart. Er waren bijna 50 mensen aanwezig bij de eerste online sessie. Samenwerking en uitwisseling tussen architecten is essentieel voor sectorale groei naar volwassenheid en de basis voor samenwerking op digitale autonomie.

In februari ontving hWh een prijs van Solventa voor het gezamenlijke succes van de architectuuropleidingen voor waterschappers in de sector. De prijs is een erkenning voor de impact van deze samenwerking die architectuurkennis binnen de sector versterkt en ook andere sectoren inspireert. Zie ook het [volgende artikel](#).

Thema Wet- en regelgeving, project: Oplevering rapport Uitvoeringslasten van de AI-verordening

In opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) is door de themagroep Wet- en regelgeving onderzoek gedaan naar de uitvoeringslasten van de AI-verordening. Doel was om gedetailleerd inzicht te krijgen in de implementatiekosten van de AI-verordening bij waterschappen. Er zijn drie successen te vieren: 1. Het rapport is door BZK zeer goed ontvangen. 2. Er is gekozen voor een nieuwe aanpak van groepsinterviews. Dit leidde tot gezamenlijke duiding van complexe begrippen en beoordelingskaders. 3. Dergelijke onderzoeken werden eerder door consultants uitgevoerd. De toegevoegde waarde van uitvoering door hWh – met steun van de UvW – is groot, door diep begrip van de sector en samenwerking met de waterschappen en vergroot eigenaarschap. Dit heeft positieve invloed op de toepasbaarheid.

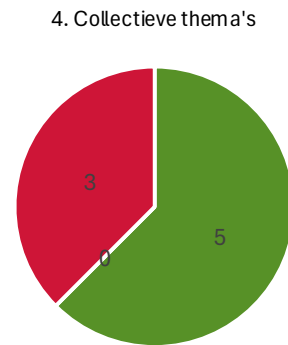
Thema Informatieveiligheid en privacy, project: Werkgroep versterken weerbaarheid kantoorautomatisering (IT)

Het voorstel voor de opstart van de 'Werkgroep versterken weerbaarheid kantoorautomatisering (IT)' is aangenomen door het Overkoepelend Thema Overleg (OTO) en de eerste sessie is in mei 2026 gepland. Deze werkgroep is gericht op het delen van kennis en het creëren van sectorbreed toepasbare producten op het gebied van cybersecurity voor IT. Daarnaast wordt er ingezet op uitwisseling en samenwerking tussen IT en OT, ondersteund door voortrekkers uit de sector.

Losstaand initiatiefvoorstel: Strategische Digitale autonomie (in ontwikkeling)

Het doel van dit aankomende project is om de waterschappen te ondersteunen in het realiseren van hun prioriteiten onder de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS). We doen dit door een praktische invulling te geven aan sectorale samenwerking, in directe afstemming met de UvW. Het project bouwt voort op het in 2025 door hWh uitgevoerde onderzoek 'Handelingsperspectieven voor de waterschappen bij risicovolle IT-afhankelijkheden', en zo werken we risico gestuurd en gebaseerd op de kansen van de NDS, naar meer weerbaarheid, veerkracht en betrouwbaarheid voor de sector.

De begroting voor 2026 is ingedeeld in thema's op basis van het programmaplan. Op programmaniveau verwachten we een positief saldo € 214.403, maar werken we hard om meer te realiseren. Op themaniveau zijn er flinke afwijkingen van het budget. Collectieve Thema's werkt op basis van één overkoepelende DVO, maar we werken toe naar een passend budget voor elk thema zodat we bij elk volgende BERAP het totale bedrag beter kunnen verdelen. Deze ontwikkeling wordt nu al maandelijks bijgehouden en bij grote afwijkingen wordt het OTO geïnformeerd. Op basis van de huidige indeling zijn er 3 grote afwijkingen: op architectuur e standaarden een overschrijding van € 265.933, Wet- en regelgeving verwacht nu een overschot van € 200.241 en Data en ethiek verwacht € 211.397 over te houden. Het echte overschot komt vooral door Data en Ethiek, waar we balanceren tussen ons hoge ambitieniveau en onze beperkte groeicapaciteit.

Aantal projecten per statuskleur

8.3 Programma 5 Ontwikkelthema Waterschappen

Inleiding en maatschappelijk belang

De waterschappen helpen elkaar in hun reis naar een getransformeerd waterschap, zoals beschreven in de Vaarkaart, digitaal op koers. Het programma 'ontwikkelthema Waterschappen' is navigator van deze reis. We inspireren de waterschappen om slim gebruik te maken van data, nieuwe digitaal gedreven technologieën en moderne manieren van samenwerking. Hierbij faciliteren we zowel het samen werken als het samen leren. Het beoogd maatschappelijk belang is dat de waterschappen hiermee hun kerntaken beter en kostenefficiënter kunnen uitvoeren én dat ze bijdragen aan klimaatadaptatie en energietransitie.

Vanuit het ontwikkelthema waterschappen werken we de komende vijf jaar werken aan drie hoofddoelen: ontwikkelen & veranderen, verkennen & kennisontwikkeling en experimenteren & innoveren.

Resultaten

Ontwikkelen & veranderen: We boeken vooruitgang op het versterken van ontwikkelen en veranderen door meerdere activiteiten:

- Het programma voor HR-professionals als 'transitiepartner' is opgestart en we hebben een memo gemaakt die ervoor zorgt dat waterschappen handvatten hebben om het gesprek te voeren over deze rol.
- We zetten stappen naar een gezamenlijke strategische leer- en ontwikkelagenda, waarin we leer- en ontwikkelvragen voor het programma verzamelen en prioriteren.
- Elke maand organiseren we 'pitstops' waarin waterschappers kennismaken met actuele innovaties. In januari kwamen onder meer beverdetectie via glasvezel en een AI-experiment voor stakeholdermonitoring aan bod.

Verkennen & kennisontwikkeling: Dit onderdeel richt zich op toekomstonderzoek zoals horizonscanning en het opdoen en delen van kennis, zodat we zicht houden op digitale ontwikkelingen en onze rol als kennispartner voor de transformatieopgave van waterschappen blijven versterken.

We hebben twee toekomstsessies georganiseerd over de toekomst van waterveiligheid en waterbeheer. Daarmee leggen we een fundament voor gezamenlijk nadenken over de toekomst en

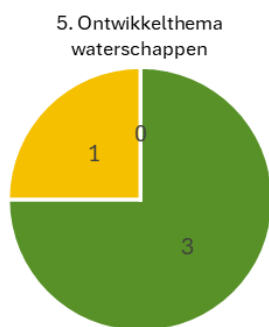
ondersteunen we de menselijke kant van transformatie, omdat nadrukkelijk het denken in andere mogelijkheden wordt gestimuleerd. We hebben gewerkt aan het duidelijk toelichten het belang van toekomstonderzoek in digitaal denken en doen. Daarvoor hebben we de verbinding met Stichting Toekomstbeeld der Techniek gelegd. In 2026 streven we ernaar drie breed toepasbare kennisproducten op te leveren. De verkenning naar digitale duurzaamheid is al gestart, de thema's quantum en autonome systemen en robotisering volgen in het tweede trimester.

Experimenteren & innoveren: Tijdens het DIT-beraad zijn er zeven innovaties voorgesteld. Vanuit het portfolioproces is besloten om met vijf daarvan verder te gaan. Een voorbeeld hiervan is het detecteren van Vivianiet in zuiveringsslib met behulp van AI. Hierdoor krijgen technologen direct inzicht in de slibmonsters, zodat de resultaten van de zuivering sneller bekend zijn. De eerste fase van dit experiment is bijna afgerond en geeft voldoende resultaat om hiermee verder te gaan.

Daarnaast heeft de tweede editie van ImpactLab plaatsgevonden, mede door aanpassingen en een extra samenwerkingsdag, een duidelijke verbetering ten opzichte van de eerste editie. Deelnemers waarderen het programma met een 8,7 (tegenover 8,3 de eerste keer). Prototypes zijn verder ontwikkeld en de leerwinst is vooral zichtbaar in verbinding en samenwerking binnen de sector.

Algemene activiteiten

Vanwege onze specifieke kennis worden we regelmatig gevraagd door waterschappen en partners. Recent waren we als spreker en sessiebegeleider betrokken bij Platform WOW, een sessie van de Rijks Innovatie Community en de podcast over digitaal leiderschap van het Rijk.

Aantal projecten per statuskleur

De individuele projecten binnen het programma verlopen conform begroting. Het ontwikkelbudget van programma 5 wordt naar verwachting in z'n geheel gebruikt. Omdat hier het risico bestaat dat we zowel in tijd als in geld onze doelen niet volledig halen staat dit project op oranje.

In de overige projecten is er ruimte om eventuele tegenvallers op te vangen. Het verwachte financiële overschot van € 90.000 wordt gevoed vanuit het onderdeel Innoveren & Experimenteren en het onderdeel Verkennen & Kennisontwikkeling. Door minder capaciteit worden niet alle begrote uren besteed.

8.4 Programma 6 Opgave waterveiligheid

Inleiding en maatschappelijk belang

Het programma Waterveiligheid levert concrete voorzieningen voor de waterschappen: systemen die het beheer van waterkeringen ondersteunen, standaarden die zorgen voor eenduidige werkwijzen en data die uitwisselbaar en herbruikbaar is in de hele keten. Daarmee werken we aan efficiënter en effectiever beheer van waterveiligheidsassets, betere samenwerking met partners en betere informatie voor beheer, inrichting en crisisbestrijding. Zo versterken we de basis voor actuele, betrouwbare en vergelijkbare informatie tegen lagere kosten en met minder kwetsbaarheid. Hiermee draagt het programma bij aan een veilig en toekomstbestendig waterbeheer in Nederland.

Resultaten

HEEL

Het HEEL-programma (Herleidbaar, Eenduidig en Expliciet werken over de hele Levenscyclus) voert op drie vlakken activiteiten uit: verankeren, verbinden en verbreden. Op alle onderdelen zijn in het eerste tertiaal van 2026 resultaten geboekt: de implementatieproducten (zoals de roadmap) van HEEL zijn opgeschoond en aangevuld, bijvoorbeeld met het onderdeel 'Snel op weg met HEEL' waar nieuwe gebruikers snel wegwijs worden gemaakt in de producten en ondersteuning, ook is er een workshop ontwikkeld waarin aan directies van waterschappen het belang van HEEL wordt toegelicht. De verbreding richt zich in 2026 op het toepassen van de HEEL-systematiek op de waterketen en -systeem. Daarbij hebben we bijeenkomsten georganiseerd en aansluiting gezocht met de spelers binnen de

waterketen. Verbinding wordt vormgegeven door aan te sluiten bij BIM (Building Information Model) en AM (Asset Management) werkgroepen.

Concrete resultaten:

- **Gebruik:** Steeds meer waterschappen melden dat HEEL hun interne Systems Engineering (SE) ontwikkeling versnelt (“Door de landelijke ontwikkeling van de SE-werkwijze met HEEL komt de ontwikkeling van de werkwijze binnen mijn waterschap in een stroomversnelling.”). De SE-werkwijze bevat uiteenlopende processen zoals het klanteisenproces, specificatieproces en verificatie & validatie.
- **Organisatie:** HEEL faciliteert trainingen, community vorming en uitwisseling van ervaringen.
- **Verandering:** Beheer en projectorganisatie binnen de waterschappen stemmen hun werkwijzen beter op elkaar af.
- **Beoogd effect:** “First-time-right” bouwen en minder faalkosten.
- **Uitdaging:** Verschillen in volwassenheid tussen waterschappen → behoefte aan maatwerkondersteuning.

Ontwikkelingen waar we de komende maanden aandacht aan besteden zijn: verdere implementatie-producten (o.a. bijeenkomsten en voorbeelden delen), congres, aanscherping inhoud website, ondersteunende producten voor waterketen (uitbreiding WBS en overzichtsplaat waterketen), diverse basisspecificaties en de community inhoudelijk verder vullen.

Ontwikkelingen in de komende maanden

Aanstellen van een coördinator vanuit de waterschappen voor BOI (beoordelings- en ontwerpinstrumentarium) en het opstellen van een business case voor een 3D legger.

6. Opgave waterveiligheid

Beide projecten binnen dit programma hebben een status groen en hier worden geen grote risico's voorzien. We koersen op de beoogde opbrengst en kwaliteit. Dit alles lijkt binnen budget te kunnen worden uitgevoerd. We verwachten een overschot van € 73.187 op het totale programma.

Aantal projecten per statuskleur

8.5 Programma 7 Opgave watersysteem

Inleiding en maatschappelijk belang

Het programma Watersysteem levert concrete voorzieningen voor de waterschappen: systemen en tools die het dagelijks beheer van het watersysteem ondersteunen, standaarden die zorgen voor eenduidige gegevensverwerking en data die uitwisselbaar en toepasbaar is voor hydrologen, ecologen en watersysteembeheerders. Zo bouwen we aan een gezamenlijke informatiebasis voor beter inzicht, sneller handelen en beter (met de ketenpartners) afgestemd waterbeheer. Het programma helpt op deze wijze de waterschappen om het waterbeheer slimmer, sneller en transparanter te maken, nu en in de toekomst. Dat is cruciaal voor droge voeten, voldoende water en een gezonde natuur.

Resultaten

BIM voor waterschappen

BIM staat voor Bouw informatie Model. Dat is een 3D-schematisatie/standaard waarin het ontwerp van een zuivering, kering, gemaal, etc. wordt opgesteld. Waterschappen maken meer en meer gebruik van deze standaard. Een aantal waterschappen heeft zich in de afgelopen jaren verenigd in een werkgroep BIM voor waterschappen.

Deze werkgroep heeft in 2025 en 2026 een zetje gekregen door het aanstellen van een communitymanager bij hWh. Concrete resultaten die geboekt zijn:

- het samen met de waterschappen en markt organiseren van een BIM-bijeenkomst bij WDOD;

- het opstellen van een roadmap “BIM bij de waterschappen”;
- het uitgroeien tot een samenwerking waarin alle waterschappen zijn vertegenwoordigd;
- het opstellen van breed in te zetten standaarden voor 3D-ontwerpen;
- aanhaken van de markt bij de werkgroep.

WIWB

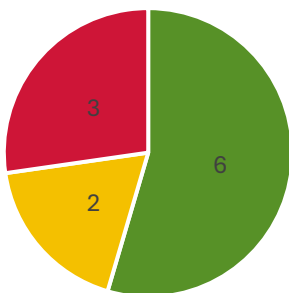
Na de ontbinding van het contract voor realisatie van WIWB 2.0 eind 2025 is begin 2026 een oplossing gezocht om zowel op de korte als de lange termijn de benodigde continuïteit te waarborgen. De data die binnen WIWB beschikbaar is, is van belang voor de besluitvorming van de waterschappen over watertekorten en -overschotten. Voor 2026 zijn met de leverancier van WIWB1.0 afspraken gemaakt, op basis waarvan de dienstverlening wordt gecontinueerd.

Voor de periode na 2026 is voor de WIWB-functionaliteit samen met de waterschappen een realisatiepad opgesteld. In het tweede deel van 2026 concretiseren we dit verder en realiseren we de faciliteit.

Ontwikkelingen in de komende maanden

- Opleveren van een projectenplatform waarin alle waterschappen hun toekomstige realisatieprojecten invoeren. Met het projectenplatform Waterschapswerken geven de waterschappen een actueel inzicht aan marktpartijen, collega waterschappen en overige instellingen (zoals onderzoeksinstituten) in de voorgenomen bouwprojecten en ingenieursdiensten op korte en langere termijn.
- Inzicht in de overname van de Aquathermieviewer vanuit de Unie van Waterschappen.
- Realisatie van een materialenpaspoort. Het materialenpaspoort is een middel om het materiaalgebruik in assets en de duurzaamheidsprestaties hiervan eenduidig inzichtelijk te maken.

7. Opgave watersysteem

De drie projecten die op rood staan zijn Waterschadeschatter doordat dit project grotendeels stilstaat, IV Slim omdat we een overschrijding van € 25.000 voorzien en BIM omdat hier een overschrijding van € 10.828 verwachten t.o.v. de begroting. De financiële tekorten worden ruim gecompenseerd door onder andere de financiële ruimte bij Waterschadeschatter en Productowner (door onderbezetting). Voor het totale programma wordt daarom verwacht dat het met € 89.267 ruim binnen de begroting blijft.

Aantal projecten per statuskleur

8.6 Programma 8 Opgave waterketen

Inleiding en maatschappelijk belang

Het programma Waterketen levert systemen en tools die inzicht geven in het functioneren van waterzuiveringen, standaarden die zorgen voor eenduidige processen en KPI's, en data die beter uitwisselbaar en vergelijkbaar is tussen organisaties. Daarmee versterken we beheer, onderhoud en sturing in de waterketen en maken we gezamenlijke analyse en benchmarking mogelijk. Zo ontstaat een robuuste informatiebasis die de samenwerking tussen waterschappen ondersteunt en bijdraagt aan doelmatiger en consistentere werken in de hele waterketen. Daarmee helpen we de waterschappen om de toenemende uitdagingen in de waterzuivering aan te kunnen en bij te dragen aan een circulaire en duurzame samenleving.

Resultaten

Community of Practice Professioneel Afvalwater Transport (PAT)

Het Programma Professioneel Afvalwatertransport (PAT) richt zich op het versterken van het beheer van afvalwatertransportinfrastructuur in Nederland, zodat dit zowel nu als in de toekomst betrouwbaar blijft functioneren. Het programma is in 2024 gestart als een samenwerking tussen STOWA, Stichting RIONED, Deltares en hWh. Het programma heeft een Community of Practice (CoP)

ingericht waarin vakmensen uit de sector kennis ontwikkelen, delen en toepassen. Het doel is een professionele, toekomstbestendige aanpak van afvalwatertransport te realiseren.

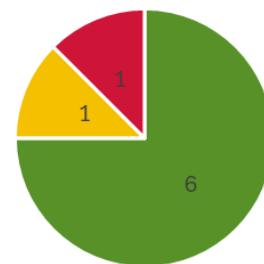
Het programma heeft de afgelopen jaren vooral resultaat geboekt door landelijke samenwerking te organiseren en versnipperde kennis te bundelen. Vanuit de vier programmaliijnen, Leren van incidenten, tracé-integriteit, inspectietechnieken en data op orde, is structureel gewerkt aan beter inzicht in de staat en risico's van de snel verouderende afvalwatertransportinfrastructuur waarvan de helft 60 jaar of ouder is. Voor het eerst is er een gezamenlijke aanpak om data te standaardiseren, incidenten systematisch te registreren en analyseren, en kennis over levensduur en risicovolle leidingtracés te ontwikkelen en te borgen. Daarmee heeft PAT een fundament gelegd voor risicogestuurd beheer en vervanging van deze infrastructuur.

Ontwikkelingen in de komende maanden

- De doorontwikkeling van O-info. Het project O-info zorgt ervoor dat waterschappen hun assetdata (bijvoorbeeld over gemalen en zuiveringen) bundelen en delen, zodat ze samen beter inzicht krijgen en hun beheer en onderhoud kunnen verbeteren op basis van data.
- Opstarten van een businesscase medicijnresten. Dit project richt zich op het verkrijgen van beter inzicht in medicijnresten in afval- en oppervlaktewater door data hierover te verzamelen, te analyseren en gestandaardiseerd te ontsluiten voor monitoring, beleid en verantwoording.

Voor het gehele programma verwachten we een overschot van € 361.161. Het beschikbare ontwikkelbudget wordt nog niet volledig aangewend voor business cases. Daarnaast heeft Doorontwikkeling Z-info vertraging opgelopen, waardoor niet alle geplande werkzaamheden kunnen worden gerealiseerd. Alleen het project materialenpaspoort staat op rood door meer personele kosten. De verwachte overschrijding voor 2026 is € 3.368.

8. Opgave waterketen

Aantal projecten per statuskleur

8.7 Programma 9 Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering

Inleiding en maatschappelijk belang

Het programma Overheidsdienstverlening en Bedrijfsvoering (ODB) ondersteunt de waterschappen bij processen rondom overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering. Het beoogd maatschappelijk belang is dat gezamenlijk inkopen, contracten beheren, kennis bundelen op het gebied van ICT en cyberveiligheid borgen leidt tot lagere kosten, hogere efficiëntie en kennisdeling en leren van elkaar.

Het programma is in deze rapportageperiode herzien onder leiding van de interim programmamanager. De drie basislijnen (inkoop, contract- en leveranciersmanagement; informatiebeveiliging & privacy; en ICT: Kenniscentrum Microsoft) krijgen vorm. Lopende projecten worden tegen het licht gehouden en waar nodig bijgesteld; tegelijk worden nieuwe initiatieven verkend, waarvoor in de komende periode initiatiefvoorstellen worden ingediend. Het Opgaveoverleg ODB staat stevig en wordt verder versterkt met inhoudelijke kennis.

Met de wijziging in het programmamanagement is de basis op orde gebracht. Pijnpunten zijn aangepakt, het team is hechter geworden en de aansluiting op de andere programma's binnen hWh is verbeterd. Daarmee is een belangrijke basis gelegd, al is het programma er nog niet.

Resultaten

Collectieve inkoop en contractering

In deze rapportageperiode is door collectieve inkoop van OT Netwerkdetectie-licenties (informatiebeveiligingssoftware) een besparing van ruim €400k gerealiseerd en is de Microsoft Azure overeenkomst (gebruik van Microsoft Backoffice-producten) met vier jaar verlengd. Daarnaast is de raamovereenkomst, op basis van een verbeterplan, met de softwarebroker verlengd tot maart 2028. Parallel hieraan wordt de verkenning voor een nieuwe aanbesteding opgestart, zodat tijdig kan worden ingespeeld op het aflopen van de huidige overeenkomst.

Bestuursrapportage 2026-1

Voor dit jaar waren er geen contractvernieuwingen met Microsoft voorzien. Echter op basis van recente ontwikkelingen bleek dat het zinvol was daar als sector bij aan te sluiten. De overeenkomst voor het Microsoft Azure-framework is verlengd en er zijn nieuwe juridische en commerciële voorwaarden onderhandeld. Het I-Beraad heeft hiermee ingestemd met een looptijd gelijk aan die van het Microsoft 365-framework. Een belangrijke ontwikkeling is dat hWh samen met IPO, VNG en SLM Rijk gezamenlijk optrekt in de gesprekken met Microsoft, gericht op één set juridische voorwaarden voor de gehele overheid (CTM). Thema's als digitale autonomie en soevereiniteit staan hierbij centraal. De gesprekken bevinden zich in een vergevorderd stadium; ondertekening wordt voorzien in Q2. Deze resultaten leveren een concrete bijdrage aan de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS), specifiek rondom strategisch leveranciersmanagement en sourcing.

Wet Open Overheid (WOO)

In deze rapportageperiode is een WOO-verzoek gericht aan alle waterschappen ontvangen. Dit verzoek is gezamenlijk opgepakt onder regie van hWh en in overleg met de indiener omgezet naar een informatieverzoek, dat naar tevredenheid is afgehandeld. Door één gecoördineerde aanpak is voorkomen dat elk waterschap afzonderlijk een traject zou doorlopen, met als resultaat een efficiëntere afhandeling en een consistente reactie richting de indiener.

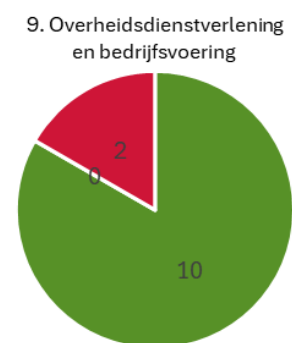
Daarnaast hebben we de waterschappen ondersteund met kennis over de wet en bij het opstellen van plannen van aanpak voor de verplichte actieve openbaarmaking van de zeventien informatiecategorieën. Deze casus bevestigt de bredere kernboodschap van het programma: door zaken samen te doen, ontstaat winst in efficiëntie, kwaliteit en onderlinge kennisdeling.

Kenniscentrum Microsoft

Het Kenniscentrum Microsoft bevindt zich in een zoektocht naar de invulling die daadwerkelijk waarde toevoegt voor de waterschappen. De balans tussen aanbod, aansluiting op de behoefte en het bereiken van de juiste doelgroepen blijft een aandachtspunt; de situatie is daarmee nog zorgelijk. In deze rapportageperiode zijn concrete stappen gezet om het kenniscentrum te hervormen. De richting voor de herstart is bepaald, met nadruk op de verbindende functie richting de waterschappen. Het voorstel wordt in Q2 aangeboden aan het Opgaveoverleg ODB en het I-Beraad. Ondanks de onderbezetting is een stevig activiteitsniveau gerealiseerd: zeven trainingen met in totaal 182 deelnemers vanuit alle waterschappen, een Copilot-pilot voor key users en wekelijkse en maandelijkse kennissessies. Op verzoek van de waterschappen is een Microsoft Adoptie-community opgezet en de SharePoint-omgeving opnieuw ingericht, met focus op vindbaarheid en toegankelijkheid.

Financien

Het project Kenniscentrum staat op rood door urenoverschrijdingen. We herzien momenteel de plannen en zijn hierover in overleg met het OO en het I-beraad. De keuze is dan of we binnen de huidige begroting blijven en accepteren dat we niet alle ambities waarmaken, of dat we via een aanvullende DVO extra budget vrijmaken om wel onze doelen waar te maken. Voor het project Framework Microsoft hebben we een aantal aanvullende, niet geplande activiteiten uitgevoerd die leiden tot meerkosten van ongeveer € 60.000. Daarvoor wordt een addendum voorbereid op de bestaande DVO. Bij het CERT-WM verwachten we juist € 100.000 over te houden. Op programmaniveau is de eindejaarsverwachting nu dat we precies uitkomen.

Aantal projecten per statuskleur

Deel 3: Samenwerking met derden

In deel 3 worden de begrotingsprogramma's derden en kassiersfunctie uitgewerkt. Dit betreft de volgende begrotingsprogramma's:

- SAW@
- Basisdata
- IHW

De opdrachtgevers van de projecten (waterschappen en derden) organiseren zich per project in een samengesteld uitvoerend overleg. De opdracht van de waterschappen aan hWh beperkt zich tot facilitering.

De bestuurlijke aansturing ligt niet bij het bestuur van hWh. Dit deel van de begroting dient echter wel formeel door het algemeen bestuur van het Waterschapshuis te worden vastgesteld.

9 Programmaverantwoording – samenwerking met derden

9.1 Programma 10 SAW@

Inleiding en maatschappelijk belang

SaW@ staat voor Samenwerkende Waterbeheerders. Binnen dit programma werken elf waterschappen en Rijkswaterstaat samen aan een uniforme en toekomstbestendige informatievoorziening voor Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Centraal hierin staat een gezamenlijke VTH-applicatie, die medewerkers op kantoor en in het veld ondersteunt bij een tijdige, objectieve en traceerbare dienstverlening aan burgers en bedrijven. De deelnemers werken samen aan inrichting, beheer en doorontwikkeling van deze informatievoorziening, waarbij uniforme werkwijzen en hoge datakwaliteit centraal staan. Het beoogd maatschappelijk belang is de processen rondom VTH inzichtelijker en efficiënter te maken.

Resultaten

Transitie VTH-applicatie

De transitie naar de nieuwe VTH-applicatie (Mozard) is in volle gang. Na de succesvolle aanbesteding is een nieuwe leverancier (Abatix) gecontracteerd en gestart met de implementatie. Hiervoor is een gezamenlijk transitieplan opgesteld, met als doel de volledige overgang in Q3-2027 af te ronden. Inmiddels is de centrale configuratie gerealiseerd en wordt deze getest. Ook is een proefmigratie van de data succesvol uitgevoerd en zijn de eerste lokale implementaties gestart. Functioneel beheerders en key-users uit alle deelnemende organisaties zijn actief betrokken bij de inrichting en het testen van de applicatie. De eerste reacties van gebruikers zijn positief over de mogelijkheden van de applicatie en de inhoudelijke ondersteuning door de leverancier.

De voortgang van het project vraagt tegelijkertijd blijvende aandacht. De realisatie loopt enkele weken per kwartaal uit, waardoor de ruimte in de planning richting het derde kwartaal van 2027 beperkt is geworden. Dit vergroot het risico dat de overgang niet volledig is afgerond voordat de ondersteuning van de huidige applicatie stopt. Om dit risico te beheersen zijn aanvullende maatregelen genomen. De deelnemers pakken nu waar mogelijk activiteiten eerder en samen op. Samen met de leverancier worden voortgang en knelpunten frequenter geëvalueerd en waar nodig sneller mitigerende acties ingezet. We communiceren actief met deelnemers en eindgebruikers over de voortgang. Ook onderzoeken we of de huidige applicatie indien nodig langer ondersteund kan blijven, zodat de continuïteit van de dienstverlening voor VTH geborgd blijft.

Visie en missie SaW@ 2035

SaW@ werkt gezamenlijk aan een toekomstbestendige samenwerking voor VTH. In 2026 staat daarom ook de herijking van de visie, missie en samenwerking centraal.

Voor het eerste kwartaal was een strategische sessie gepland om de samenwerkingsovereenkomst te evalueren en gezamenlijk richting te geven aan SaW@ richting 2035. Door de wisseling van programmamanager en de prioriteit die is gegeven aan de beheersing van de transitie van de VTH-applicatie, is deze sessie doorgeschoven naar het derde kwartaal van 2026.

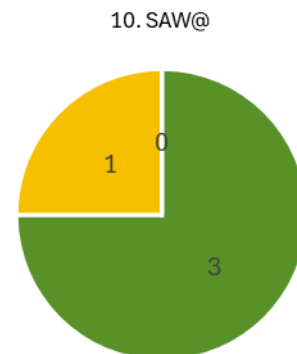
Dienstverleningsovereenkomst GSO

Het GSO-team (Gemeenschappelijke SaW@ Organisatie) combineert in 2026 het beheer van de huidige applicatie met inzet op het transitieproject. Hierdoor ligt de nadruk tijdelijk sterker op de implementatie van de nieuwe applicatie.

Ondanks deze verschuiving in capaciteit blijft de continuïteit van de dienstverlening geborgd. Er zijn geen openstaande incidenten met hoge prioriteit en er zijn geen significante klachten van eindgebruikers ontvangen.

Met het oog op de komende fase van het programma en de verwachte personele ontwikkelingen na afronding van het transitieproject, is besloten aanvullende capaciteit structureel in te vullen. Hiermee blijft opgebouwde kennis behouden voor de beheerorganisatie en voor de verdere doorontwikkeling van Mozard.

De projecten binnen SAW@ verlopen zoals begroot.

Aantal projecten per statuskleur

9.2 Programma 11 Basisdata

Inleiding en maatschappelijk belang

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) en Beeldmateriaal verzorgen al jaren betrouwbare basisdata voor de waterschappen. Dat doen we niet alleen, maar in samenwerking met 13 overheidspartijen en koepelorganisaties. De [puntenwolken](#) (een verzameling datapunten in een 3D-ruimte die samen een gedetailleerde weergave van een object, gebouw of landschap vormen) en [hoogtekaarten](#) van het AHN, en de [luchtfoto's](#) van Beeldmateriaal zijn open data. Waterschappen hebben de ambitie om datagedreven te werken. Dat komt bijvoorbeeld tot uiting in het project NL-Veranderdetectie (meer uitleg over dit project elders in deze rapportage) dat nadrukkelijk leunt op deze cruciale basisdata. Door te proberen de coalitie van AHN en Beeldmateriaal verder uit te breiden blijven we streven naar rijkere datasets.

AHN is ontstaan voor waterbeheer en waterveiligheid. Denk aan peilbesluiten en dijkverzwaringenprojecten en recenter ook aan modellering van afwatering bij piekbuien. Maar ook aan analyse van opbrengst voor zonnepanelen, controle van diepteligging van gasleidingen, tracébesluiten en 3D modellering. Beeldmateriaal is ontstaan vanuit het bijhouden van kaartmateriaal. Ook zien we dat organisaties steeds meer behoefte hebben om snel inzicht te krijgen in een omgeving, zodat zij beheer en veiligheidsoperaties efficiënt kunnen voorbereiden en uitvoeren. Naast gewone luchtfoto's is er steeds meer behoefte aan oblieke luchtfoto's die onder een hoek van 25 graden vanuit de lucht kijken en panoramafoto's die vanaf straatniveau de omgeving in beeld brengen.

Resultaten

AHN en Beeldmateriaal

In de periode 2025-2027 brengen we van heel Nederland de hoogte in kaart, door jaarlijks 1/3 deel met een LiDAR-scanner in te winnen. Tegelijk worden de luchtfoto's voor het programma Beeldmateriaal opgenomen met een hoog detailniveau, namelijk een resolutie van 5 cm. Dit gebeurde in 2025 voor Noordoost Nederland, in 2026 voor Noordwest Nederland en in 2027 staat Zuid-Nederland op de planning. Voor het deel dat niet gecombineerd wordt ingewonnen worden luchtfoto's gemaakt met een resolutie van 7,5 cm.

In 2026 is voor Friesland, de kop van Noord-Holland en de Waddeneilanden deze combinatie van AHN en Beeldmateriaal ingewonnen. Voor de Randstad, die onder de invloedssfeer van Schiphol ligt, zijn 's nachts hoogtemetingen uitgevoerd en overdag luchtfoto's gemaakt. Reden voor een aparte inwinning zijn belemmeringen in de vlieghoogte door commerciële luchtvaart van en naar Schiphol. Alle vluchten zijn succesvol in het bladloze seizoen uitgevoerd.

Project B.E.E.L.D.

In 2027 moet een nieuwe Europese aanbesteding gepubliceerd worden voor de inwinning vanaf 2028. Daarvoor steken we energie in de verbreding van samenwerking met andere overheden en het vastleggen van AHN en Beeldmateriaal als basisvoorziening met centrale financiering. Daarnaast onderzoeken we het gewenste productportfolio, aansluitend bij veranderende techniek, AI-

ontwikkelingen en een afnemende groep mensen binnen het vakgebied. Naast AHN en Beeldmateriaal zien we veel overheden die zelf ook data laten inwinnen maar deze data nog niet onderling delen met andere overheden. Daarvoor ontwerpen we een portaal waarin de landsdekkende datasets van AHN en Beeldmateriaal beschikbaar zijn, en waarin het ontsluiten van lokale datasets mogelijk is. We denken dat hiermee de toegevoegde waarde van deze datasets beter inzichtelijk worden én dat we de samenwerking tussen verschillende overheden een boost geven.

Oblieke luchtfoto's

In de regio Friesland, kop van Noord-Holland en de Waddeneilanden hebben we in 2026 ook oblieke luchtfoto's gemaakt. Dit doen we in het kader van een pilot om kennis en ervaring op te doen met het hele inwin en verwerkingsproces, maar ook met het gebruik van deze data bij de deelnemers. Deze data is beschikbaar voor de waterschappen en andere overheden.

Regio Schiphol

Rondom Schiphol mogen we alleen heel laag (inefficiënt doordat er heel veel vlieglijnen gevlogen moeten worden) of heel hoog (slechtere datakwaliteit) vliegen. We zijn inmiddels al een aantal jaar bezig om met de luchtverkeersleiding afspraken te maken voor een hogere prioritering van onze vluchten die een landelijk belang hebben. Dat is inmiddels staand beleid. Nu kijken we of we op efficiëntere hoogtes kunnen vliegen binnen deze regio. Twee jaar geleden is dat geprobeerd zonder succes, doordat de gekozen vliegpatronen te veel impact hadden op de luchtverkeersleiding. Na wat bijschaven hebben we in 2026 een zeer succesvolle pilot gedaan waardoor we een groot deel van deze regio nu efficiënt op 5 cm resolutie hebben ingewonnen, daar waar eerder 8,3 cm het best haalbare resultaat was.

Zelf aan de slag met AHN of Beeldmateriaal?

Ga dan naar onze [Dataroom AHN](#), [Dataroom Beeldmateriaal](#) of [Dataroom Caribisch Nederland](#).

11. Basisdata

Het resterende saldo bestaat grotendeels uit middelen die in voorgaande jaren zijn opgebouwd (€ 3,1 miljoen). In 2026 loopt dit bedrag verder op met € 0,4 miljoen. Voor deze middelen is op dit moment nog geen specifieke bestemming vastgesteld. Het verwachte resterende saldo van € 3.479.765 zal naar verwachting zoals gebruikelijk aan het einde van het jaar worden toegevoegd aan de projectrekening.

Aantal projecten per statuskleur

9.3 Programma 12 Informatie Huis Water

Inleiding en maatschappelijk belang

Rijkswaterstaat en de waterschappen zijn de waterbeheerders in Nederland. Zij zorgen ervoor dat er voldoende en schoon grond- en oppervlaktewater beschikbaar is. En dat ons land is beschermd tegen overstromingen. Provincies, gemeenten en bedrijven dragen hieraan bij. Om snel en accuraat te kunnen reageren op veranderende omstandigheden moeten waterbeheerders en beleidsmakers kunnen beschikken over eenduidige en betrouwbare informatie. Het Informatiehuis Water maakt die toegankelijk met diverse diensten, portalen en producten. Het Informatiehuis Water is geen broneigenaar van data en geeft geen betekenis of waardering aan informatie. We geven informatie weer zoals we die hebben ontvangen van de bronhouders.

Het Informatiehuis Water ontzorgt waterbeheerders en beleidsmakers bij het uitwisselen van data over de Nederlandse waterkwaliteit, waterveiligheid en waterkwantiteit. Wij zorgen voor efficiënte uitwisseling van eenduidige gegevens over water en we maken de data inzichtelijk via portalen en voor landelijke en Europese rapportages. Hiermee dragen we bij aan betrouwbaar en doelmatig waterbeheer. Gezamenlijke vraagsturing, standaardisatie en uniformering leiden tot kwalitatief betere

gegevens, meer efficiency en kostenbesparing voor zowel waterbeheerders als de Nederlandse samenleving in zijn geheel.

Resultaten

Algemeen

De partners hebben de samenwerking verlengd tot en met 2034. De ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst 2029-2034 heeft plaatsgevonden in het Bestuurlijk Overleg d.d. 2 februari 2026.

Gestandaardiseerde uitwisseling van waterdata

Waterdata bevindt zich in verschillende bronnen. Voor de uitwisseling van deze data zijn afspraken nodig over de betekenis, definities en de vorm ervan. Hiervoor beheert het Informatiehuis Water de Aquo-standaard en de Digitale Delta API.

Aquo-standaard

De Aquo-standaard wordt voortdurend onderhouden om te blijven aansluiten op veranderingen in wetgeving, op de analyse van nieuwe stoffen en op een veranderende informatiebehoefte. Het in behandeling nemen van wijzigingsvoorstellen verloopt volgens planning. Verder is gewerkt aan het verbeteren van de datakwaliteit door het opschonen van vervallen waarden. De tooling waarbinnen de Aquo standaard wordt beheerd krijgt in 2026 extra onderhoud ter verbetering van de gebruiksvriendelijkheid. Er wordt gewerkt aan een verbeterde zoekfunctie en het verbeteren van de performance.

Digitale Delta API

De vernieuwde documentatie is in het eerste kwartaal 2026 gepubliceerd.

Daarnaast is gewerkt aan:

- Een bijgewerkte Respec documentatie van de DD API specificatie.
- Het beschikbaar stellen van een eerste versie van de DD API Toolkit.
- Het beschikbaar stellen van een eerste versie van de DD API Query builder.

Facilitering van gegevensuitwisseling over de Nederlandse waterkwaliteit

Met procesmanagement en informatiesystemen ondersteunt het Informatiehuis Water de waterbeheerders bij de verzameling en het toetsen van data. We coördineren de informatievoorziening voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) en verzamelen waterkwaliteitsdata voor meervoudig gebruik met onder meer de Landelijke Enquête Waterkwaliteit (LEW). We brengen die waterdata samen tot eenduidige informatie die een betrouwbaar landelijk beeld geeft van de waterkwaliteit voor onder meer nationale en Europese rapportages.

Coördinatie informatiestromen waterkwaliteit

De coördinatie van de datastromen voor grond- en oppervlaktewater staan in het eerste halfjaar van 2026 volledig in het teken van de voorbereiding van de Ontwerp-Stroomgebiedbeheerplannen 2028-2033 (Kaderrichtlijn Water).

De planning van de datastromen verloopt volgens een strak tijdspad:

Volgens planning afgerond:

- 28 januari - 11 maart: Motivering status 'sterk veranderd' oppervlaktewaterlichamen.
- 4 februari - 18 maart: KRW-monitoringprogramma oppervlaktewater 2028-2033.
- 18 februari - 1 april: Ontwerp-KRW-doelen 2028-2033 oppervlaktewater.

Volgens planning lopende uitvraag:

- KRW-toestandsbepaling oppervlaktewater.
- KRW-informatiestromen Belastingen en Maatregelen.
- KRW-toestandsbepaling.

Vertraagde lopende uitvraag:

- Landelijke Enquête Waterkwaliteit - chemie (oppervlaktewater) is na het verstrijken van de deadline nog niet door alle waterbeheerders afgerond.

Uitvraag in voorbereiding:

- KRW-uitzonderingen. De deadline voor deze uitvraag is door het ministerie I&W verzet naar 1 september.

Waterkwaliteitsportaal en Aquo-kit

Het Informatiehuis Water ondersteunt waterbeheerders én derden bij het genereren, beheren en ontsluiten van een eenduidig landelijk beeld van de waterkwaliteit met het Waterkwaliteitsportaal (WKP). In wekelijkse sprintsessies met de leverancier worden het WKP en de kwaliteit van de onderliggende database continue verbeterd.

De belangrijkste resultaten zijn:

- WKP-module Databeheer is in productie genomen, incl. inlogfunctionaliteit. Hiermee is het project 'Vernieuwing Waterkwaliteitsportaal 3.0' (2023-2025) afgerond.
- WKP-versie 'SGBP4' is in productie genomen.
- Er zijn functionele verbeteringen aangebracht in diverse modules.
- Aquo-kit versie 4.6.x 'Protocol' is in productie genomen.
- Parallel worden aanpassingen aangebracht ter ondersteuning van de KRW-uitvragen en dataverwerking van de datastromen voor grond- en oppervlaktewater.

Facilitering van gegevensuitwisseling over de Nederlandse waterveiligheid

Met het Waterveiligheidsportaal (WVP) wordt informatie uitgewisseld tussen de diverse partijen die betrokken zijn bij de beoordeling en versterking van de Nederlandse waterkeringen. Met het Landelijke Veiligheidsbeeld creëren we inzicht in de status van de primaire waterkeringen ten opzichte van de wettelijke norm. In het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen (NBPW) zijn de ligging en de bijbehorende veiligheidsnormen (dijktrajecten) van de Nederlandse primaire waterkeringen beschreven.

Waterveiligheidsportaal

Er staan voorlopig geen vernieuwingen gepland, 2026 staat in het teken van beheer en continuïteit. Dit houdt in dat er een beperkt aantal functionele aanpassingen is doorgevoerd naast standaard technische verbeteringen en software upgrading.

Voor het Nationaal Bestand Primaire Waterkeringen zijn een aantal aanpassingen doorgevoerd in afstemming met keringbeheerders.

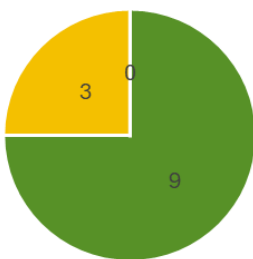
Facilitering van gegevensuitwisseling over de Nederlandse waterkwantiteit

Het Droogteportaal biedt inzicht in de actuele droogte in Nederland, met een focus op de hoge zandgronden in Zuid-, Midden- en Oost-Nederland.

Droogteportaal

Het Informatiehuis Water beheert de gezamenlijke jaarlijkse financiële bijdrage van het IPO en de waterschappen voor het uitvoeren van functioneel en technisch beheer van het Droogteportaal. Er zijn hoofdzakelijk technische beheerwerkzaamheden uitgevoerd.

12. Informatiehuis water

Het resterende saldo bestaat onder andere uit middelen die in voorgaande jaren zijn opgebouwd (€ 0,2 miljoen). In 2026 loopt dit bedrag verder op met € 0,5 miljoen. Voor deze middelen is op dit moment nog geen specifieke bestemming vastgesteld. Het verwachte resterende saldo van € 754.840 zal zoals gebruikelijk aan het einde van het jaar worden toegevoegd aan de projectrekening.

Aantal projecten per statuskleur

Deel 4: Verwachte initiatieven in 2026

10 Verwachte begrotingswijzigingen

10.1 Verwachte begrotingswijzigingen 2026

In de begroting 2026 is een indicatie gegeven van de te verwachten begrotingswijzigingen ten bedrage van € 2.873.923. In onderstaand overzicht wordt weergegeven welke verwachte begrotingswijzigingen reeds zijn verwerkt en welke verwachte begrotingswijzigingen zijn bijgesteld.

Verloopoverzicht verwachte begrotingswijzigingen 2026	Verwachte nieuwe initiatieven begroting	Begrotingswijzigingen BERAP 1	Begrotingswijzigingen BERAP 2	Begrotingswijzigingen buiten BERAP	Bijstelling verwachte nieuwe initiatieven	Nog te verwachten begrotingswijzigingen
<i>Programma 3. Diensten en beheer (incl. kassiersfunctie)</i>						
Visie doorontwikkeling Data Knooppunt Waterschappen	185.000					185.000
SOC fase 3	378.180	378.180				-
AWK tools (DRIANT & A-info)	119.743	99.743			-20.000	-
<i>Programma 6. Opgave waterveiligheid</i>						
Zorgplicht	50.000					50.000
DAMO keringen	50.000					50.000
BOI (grotendeels gefinancierd door DGWB)	100.000					100.000
Continu inzicht	25.000					25.000
HWBP Tooling	50.000					50.000
BeverAPP / eDNA	50.000					50.000
SE Tooling	190.000					190.000
<i>Programma 7. Opgave watersysteem</i>						
Actuele Landelijke Overstromings Monitoring (ALOM)	40.000					40.000
RIBASIM	50.000					50.000
EBEO	50.000					50.000
GKW voor waterkwaliteitsgegevens	50.000					50.000
Viewer/Portaal monitoringinformatie	25.000					25.000
Rekenomgeving NHI	50.000					50.000
BIM Community	30.000					30.000
Integraal werken	150.000					150.000
<i>Programma 8. Opgave waterketen</i>						
Gevelbezoek/Indirecte lozingen	150.000					150.000
O-info	200.000	124.000			-76.000	-
Incidenten registratie	100.000					100.000
Activiteiten uit Eur. richtlijn stedelijk afvalwater	50.000					50.000
Materialenpaspoort	70.000					70.000
Proces Automatisering	75.000					75.000
<i>Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering</i>						
BuCa Learning Tool	70.000	70.000				-
BuCa Geo Informatie	100.000					100.000
BLAEU DAMO	60.000					60.000
Auditdiensten	356.000					356.000
Totaal	2.873.923	671.923	-	-	-96.000	2.106.000

10.2 Verwachte bijstelling begroting 2027

Programma	Primaire begroting 2027	Verwachte bijstelling 2027	Verwachte actualisatie 2027	Reden:
Programma 1. Bestuur en organisatie	6.583.163	-	6.583.163	
Programma 2. Kennis en verbinden	8.804.110	-	8.804.110	
<i>Subtotaal instandhouding</i>	<i>15.387.273</i>	<i>-</i>	<i>15.387.273</i>	
Programma 3. Diensten en beheer (incl. kassiersfunctie)	10.404.131	686.704	11.090.835	DVO Licenties tooling OT Netwerkdetectie, AWK Tools en SOC fase 3
Programma 4. Collectieve thema's	3.000.000	-	3.000.000	
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	1.500.000	-	1.500.000	
Programma 6. Opgave waterveiligheid	645.000	-	645.000	
Programma 7. Opgave watersysteem	831.736	-	831.736	
Programma 8. Opgave waterketen	1.337.100	-	1.337.100	
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	2.475.132	-	2.475.132	
<i>Subtotaal samenwerking met waterschappen</i>	<i>20.193.099</i>	<i>686.704</i>	<i>20.879.803</i>	
Programma 10. SAW@	3.571.077	-	3.571.077	
Programma 11. Basisdata	7.327.643	-	7.327.643	
Programma 12. Informatiehuis water	2.846.271	-	2.846.271	
<i>Subtotaal samenwerking met derden</i>	<i>13.744.991</i>	<i>-</i>	<i>13.744.991</i>	
Totaal	49.325.363	686.704	50.012.067	

11 Bijlagen

11.1 Bijlage 1: Status kleur en betekenis

Status	Betekenis
GROEN	<p>Statuskleur groen is van toepassing wanneer er geen statuskleur rood of geel toegekend kan worden én voldaan wordt aan alle onderstaande criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tijd: De uitvoering loopt conform planning en het resultaat wordt tijdig behaald. Of: overschrijdingen in de tijd zijn goedgekeurd en doen geen afbreuk aan de kwaliteit. -Geld: De budgettaire kaders worden niet overschreden. Of: budgetoverschrijdingen zijn goedgekeurd, doen geen afbreuk aan de kwaliteit en leiden tot hogere bijdragen van de deelnemers om de kosten te dekken. -Kwaliteit: Het beoogde resultaat wordt inhoudelijk bereikt. De risico's zijn in beeld, maar zijn nog niet opgetreden. Voor de risico's zijn effectieve beheersmaatregelen gedefinieerd.
GEEL	<p>Statuskleur geel is van toepassing wanneer er geen statuskleur rood toegekend kan worden én minimaal één van de volgende situaties zich voordoet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tijd: De uitvoering is vertraagd, bijsturing is reeds ingezet. De bijsturing zal naar verwachting effectief kunnen zijn. -Geld: Er zijn budgetoverschrijdingen, maar deze kunnen door bijsturen wellicht nog gecompenseerd worden. -Kwaliteit: De haalbaarheid van het verwachte resultaat is discutabel, maar heeft (nog) geen consequenties voor de producten. De geïnventariseerde risico's treden op of het is zeer waarschijnlijk dat de risico's zullen optreden. De beheersmaatregelen worden ingezet, maar het is onzeker of dit afdoende is om de risico's te reduceren.
ROOD	<p>Statuskleur rood is van toepassing wanneer minimaal één van de volgende situaties zich voordoet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tijd: De uitvoering is dusdanig vertraagd dat de beoogde doelstelling niet wordt gehaald. Er heeft nog geen bijsturing plaatsgevonden of bijsturing is niet mogelijk. -Geld: Er zijn budgetoverschrijdingen die niet gecompenseerd worden door hogere bijdragen. -Kwaliteit: Het beoogde eindresultaat wordt niet gehaald. Eén of meerdere van de geïnventariseerde risico's treden op. De beheersmaatregelen zijn niet afdoende om risico's te reduceren.

11.2 Bijlage 2: Financieel overzicht kolommen verklaard

Begrotingswijzigingen	Saldo begroting / Lasten begroot / Baten begroot	Lasten werkelijk	Baten werkelijk	Saldo werkelijk	Saldo J.E.V.
Dit betreft de begrotingswijzigingen die tegelijkertijd met bestuursrapportage worden aangeboden.	Dit betreft het begrote bedrag, na eventuele begrotingswijzigingen van het lopende jaar.	Dit betreft het bedrag dat werkelijk als kosten (lasten) is geboekt. Bestaat uit ontvangen inkoop facturen, interne doorbelastingen en gewerkte uren in de betreffende periode van rapportage	Dit zijn de gefactureerde en nog te factureren bedragen aan de deelnemers in het lopende jaar, samen met het saldo op de projectrekening per 1/1.	Dit is het verschil tussen de werkelijke baten en de werkelijke lasten.	Dit is een inschatting van de jaareindeverwachting van het saldo, zijnde het verschil tussen de verwachte baten en de verwachte lasten.

11.3 Bijlage 3: Lijst met afkortingen

A&S	Architectuur en Standaarden
AB	Algemeen bestuur
AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
ALOM	Actuele Landelijke Overstromings Monitoring
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
API	Application Programming Interface
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming.
AWK	Applicatielandschap Afvalwaterketen
B&O	Beheer en onderhoud
BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BAW+	Bestuursakkoord water
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBVW	Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen
BuCa	Business case
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BHV	Bedrijfs hulpverlening
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BM	Beeldmateriaal
BOI	Beoordelings- en ontwerpinstrumentarium
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRT	Basisregistratie Topografie
BVZ	Bedrijfsvergelijking Zuiverings Beheer
CDO	Chief Digital Officer
CBCF	Commissie Bestuurszaken, Communicatie en Financiën (UvW)
CDL	Centrale Datalaag
CERT-WM	Computer Emergency Response Team Watermanagement, een team dat samen met Rijkswaterstaat gespecialiseerd is in het ontdekken, onderzoeken en afslaan van cyberaanvallen. Alle waterschappen zijn
CISO	Chief Information Security Officer
CIW	Coördinatoren Informatieveiligheid Waterschappen
CMMI	Capability Maturity Model Integration
CMS	Content Management Systeem
CoPWA	Community of Practice Waterschapsarchitecten (werkgroep voor WILMA)
CPW	Coördinatoren Privacy Waterschappen
CSIR	Cybersecurity implementatierichtlijnen
CVDR	Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving
CWW	Coördinatoren Wet Open Overheid
DAM	Dijkanalyse Module
DAMO	Data Afspraken Modelmatig Ondersteund
DAP	Dossier Afspraken en Procedures
DB	Dagelijks bestuur
DDSC	Dijk Data Service Center
DIV	Documentaire Informatie Voorziening

Bestuursrapportage 2026-1

DPIA	Data Protection Impact Assesment
DROP	Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DOO	Digitale ondersteuning Omgevingswet
DVH	Dienstverleningshandvest
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EA	Europese aanbesteding
EBEO	Ecologisch Begrip Oppervlaktewater
e-HRM	Electronic Human Relation Management
ESRI	Geografisch informatie systeem applicaties
FG	Functionaris gegevensbescherming
FTE	fulltime-equivalent
FuWa	Functiebeschrijvingen waterschappen
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GIS	Geografisch informatie systeem
GKW	Gegevensknooppunt waterschappen
GO	Gebruikersoverleg
Govroam	Government roaming
Gr	Gemeenschappelijke regeling
GVOP	Gemeenschappelijke Voorziening Overheidspublicaties
GWSW	GegevensWoordenboek Stedelijk Water
HEEL	Herleidbaar, Eenduidig en Expliciet werken over de hele Levenscyclus
HKP	Hoofdkostenplaats
HRM	Human Resource Management
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
hWh	Het Waterschapshuis
HXM	Human eXperience Management
IBD	Informatie Beveiligingsdienst (CERT voor gemeenten)
ICT	Informatie, Communicatie en Technologie
ICTU	ICT uitvoeringsorganisatie
IHW	Informatiehuis Water
IM	Informatiemodel
IMKL	Informatiemodel Kabels en Leidingen
IMWA	Informatiemodel Water
INSPIRE	Infrastructure for Spatial Information in the European Community
IOT	Informatiemangers opdrachtgeverstafel
IPM	Integraal Project Management
IPO	Interprovinciaal Overlegorgaan
IRC	Internationaal Radar Composiet
IRIS	Integraal Resultaatgericht Informatie Systeem
IV	Informatievoorziening
KIDO	Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden
KING	Kennisinstituut Nederlandse Gemeenten
KP	Kostenplaats
KPI	Key Performance Indicators
KRW	Kaderrichtlijn Water
LAWA	Landelijk Arbeidsvoorwaardenoverleg Waterschappen
LDS	Landelijk Dekkend Stelsel
LIS	Leidingen informatiesysteem
LOFGW	Landelijke Overleg voor functionarissen gegevensbescherming van de waterschappen
LOVH	Landelijk Overleg Vergunningverlening en Handhaving
LvL	Laan van de Leefomgeving
MT	Managementteam
NBPW	Nationaal Bestand Primaire Waterkeringen
NCSC	Nationaal Cyber Security Centrum
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NDFF	Nationale Databank Flora en Fauna
NEN	NEderlandse Norm
NHI	Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
NIS2	Network and Information Security directive 2

Bestuursrapportage 2026-1

NOK	Nadere overeenkomst
NORA	Nederlandse Overheid Referentie Architectuur
NUP	Nationaal UitvoeringsProgramma
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
OGT	Opdrachtgeverstafel
OOMHD	Opslag en Ontsluiting Meteorologische en Hydrologische Data
P&ID's	Proces & Instrumentatie Diagrammen
P&O	Personeel en organisatie
PA	Procesautomatisering
PCP-WISE	Pre-Commercial-Procurement Watermanagement Innovation from Space for European climate resilience
PDC	producten en diensten catalogus
PDCA	Plan Do Check Act
PDOK	Publieke Dienstverlening op Kaart
PEC	Proces Eigenaren Commissie VTH
PIA	Privacy Impact Assessment
PIO	Projectleidersoverleg Implementatie Omgevingswet (ter ondersteuning van DSO)
PO	Privacy officer
POC	Proof of Concept
PSA	Project Start Architectuur
PSU	Project start up
PvE	Programma van eisen
RMS	Record management system
RODC	Rijksoverheid Datacenter
ROR	Richtlijn OverstromingsRisico
RWS	Rijkswaterstaat
RWZI	Rioolwaterzuiveringen
SAT DATA	Satelliet data
SAW	Sectorale arbeidsvoorwaarden waterschappen
SAW@	Samenwerking Waterbeheer Rijkswaterstaat en waterschappen
SD	secretaris-directeur
SDG	Single Digital Gateway
S.E.	System Engineering
SLA	Service Level Agreement
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Water
Surf	Surf-CERT (CERT voor onderwijs)
SWO	Samenwerkingsoverleg
TMB	Team Muskusratten Bestrijding
UO	Uitvoerend Overleg
UOT	Uitvoerend Overleg Tafel (de gemandateerde opdrachtgevers)
UvW	Unie van Waterschappen
VDW	Vereniging Directeuren Waterschappen
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
VvZB	Vereniging van Zuiveringsbeheerders
Watis	Waterinformatiesysteem
WIBON	Wet Informatieuitwisseling Boven- en Ondergrondse Netten
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wilma	Referentiearchitectuur van de waterschappen
WIWB	Weer Informatie Water Beheer
WKP	Water Kwaliteitsportaal
WMB	Werkgroep Muskusratten Bestrijding
Woo	Wijzigingswet Wet open overheid
WS	Waterschap
WSS	WaterSchadeSchatter
WSWC	Wilma Software catalogus
WTI	Wettelijk Toetings Instrumentarium
WVP	Waterveiligheidsportaal
Z-CERT	Zorg-CERT (CERT voor de zorg)
Z-info	Zuiveringsinformatiesysteem
ZTC	Zaaktypecatalogus

